

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 60 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körut 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, kedd, november 1-én.

301. szám.

Tisza István beszéde.

Uj község-házat építettek Ugrán és tegnap fölszentelték. Ez alkalomból a kerület országgyűlési képviselője, Tisza István gróf megjelent választói körében és számot adott nekik a „közelmult politikai eseményeiről” és néhány szót mondott a „közelebbi jövő feladatairól”. A szónok a jelen válságos perc magaslátára helyezkedett; onnan vetett egy tekintetet a történetekre, egy másikat azon ügyekre, melyek elintézése sürgősnek jelentkezik. Beszéde tehát beszámoló és program. Ebben, úgy mint világos szerkezetében és formája puritán egyszerűségében — egy szóvirág sincs az egész nagy beszédben — angol. Egész Európában az angol államférfiu az, ki csak akkor beszél a multról, mikor a jövőre nézve van valami mondani valója. Különben nem igen szereti rontani a levegőt retorikájával. Az angol politikai élet gyakorlatiassági alaptörvénye így kívánja.

E törvényhez szigorú következetességgel tartja magát Tisza István.

Beszél a katonai oktatásügy reformjáról. Megalapítottuk az új katonai iskolákat. Büszkén emelkednek palotái. De ez nem elég. Mert ez már a múlté. A jövő szüksége az, hogy a magyar nemzet minél nagyobb számban lépjen be a hadseregbe, foglalja el a magasabb polczokat, amennyiben megilletik, „vigye be a nemzet eszméit, egész egyéniségét a hadseregbe”; végezze be a társadalom, amit az állam megkezdett.

Beszél az intézkedésről, mely a munkaadó és a munkás viszonyának rendezését célozza. De ez intézkedés nem elég: a lakosságnak kell arra ügyelnie, hogy teljes igazsággal, kéréhetetlen szigorral hajtassék végre.

Törvényt alkottak a lelkészi fizetések kiegészítéséről. De ez nem elég. Enyhítenünk kell még az egyházi adóterheken ott, hol ezek elviselhetetlen nagyok.

A betegápolási költségekről szóló törvény meg van. De ez nem elég. A közigazgatási reformnál könnyítenünk lehet a községek terhein anélkül, hogy az állam jövedelmeit lényegesen csökkentsenek.

Tárgyalás előtt áll az Ausztriával kötendő közgazdasági egyesség. Ez egyességet meg kell kötnünk, mert ép oly szükséges Magyarországra, mint Ausztriára. De ez nem elég. Ez egyezkedés incidenséből ismétlődik egy káros jelenség, mely a magyar parlamenti életet veszélyezteti. A gyakran visszatérő obstrukció baján segítenünk kell. Meg kell szilárdítanunk a magyar parlamentarizmust, ami az összes pártok komoly elemeinek közreműködése mellett sikerülhet is. Meg kell őriznünk, mit apáink teremtettek. Ez nem egy pártnak feladata. Ez minden pártnak, ez a hazafiasságnak érdeke.

Igy beszél Tisza István.

Minden szavából a múlt alkotásainak kellő becsülése és a jövő szükségleteinek értelmes, lelkiismeretes fontolgatása szól hozzánk. Nem kicsinyli azt, ami

történt. De nem állapodik meg a vívmányokon. A közjónak okos és a tényleges szükséghez mért fejlesztése képezi politikájának alapját. Reményeinek, szándékainak, törekvéseinek jelszava az, amelyet a század szabadelvű férfiai irtak zászlajukra: a haladás.

Ezzel azonban nem lepett meg senkit. Hiszen a szabadelvű haladás nála családi hagyomány és irányítója volt egész politikai életének.

De meglepett az eddig kissé rideg magatartásu, a kemény, majdnem éles vita-módszert kedvelő politikus azzal az óvatos, mondhatnók békülékeny hanggal, melyen pártszempontja szigorú megóvása mellett, véleményét nyilvánítja. A meggyőződés szilárdságán keresztül a körültekintő higgadtság, a lelkiismeretes számító józanság valamely érett férfias hangja csendül nála keresztül, mely nem csupán azért hívja ki a megfigyelő ember érdeklődését, mert közel életünkben oly ritka, hanem azért is, mert épen e válságos perczen nyilvánul, mikor a mesterségesen is szított politikai szenvedély olyan magas hullámokat ver közel életünkben.

Oly nyílt és erőteljes fölhevítés „az összes pártok komoly elemeinek közreműködésére”, mint minőt e beszédben olvasunk, ritkán hangzott fel nálunk.

A magyar nemzet erőteljes és általános sorakozásának szükségét régóta nem hangoztatták nálunk oly erélyesen és oly bátran, mint Tisza István gróf teszi ez alkalommal.

A pártférfiu egyoldaluan nyomós

Budapest története.

Budapest története, avagyis ami Budapesten történt. Chicago története és Clevelandé, avagyis ami Chicagóban és Clevelandban történt. Városok története, merész amerikai és hátsóeurópai városoké, ahol az történt, hogy az Uristen által füvel takart anyaföldet lefoglalták a farmerek és a bankoknak jelzálogul nyújtották oda; mihez még sanyaru bevándorlókat is kerítettek, akik a parket s a vízvezeték használata fejében a törlesztési részleteket adják össze s egy öldöklő vas-szűznek, a ház mesternének vannak lassu halál végett kiszolgáltatva. Budapest története! . . . A laikus elsöbben is a technika csudájára gondol s a gazdasági élet furfangjára, mely harmincz-negyven év alatt egy művészi tökélyvel elkészült várost hozott létre; ami e harmincz-zetendő előtt történt, az kevés neki ahhoz, hogy megiródjek. Azt szájhagyományokból úgyis tudja, valamint hiteles adatokból, melyeket a haza történetéből tanult. Arra nézve részint már sok krónikások elbeszéltek, hogy a „Két pisztoly” a Nemzeti Muzeum mellett állott, részint már a nemzeti história közölte vele, hogy Budán fogadta Zsigmond király

Kontot, a vitézt, ott emelt Traui Jakab és János Mátyás királynak palotákat és a két város közt a jégen kiáltotta a sereg, hogy éljen Mátyás király! Minek ezt megírni újra, mikor egy ország fővárosának története úgyis benne van a nemzeti históriában, ami meg nincs meg benne, az bizonyosan nem nevezetes? Minek e rettentő fizikai munka, mely lényegében csak abból áll, hogy Clionak már meglevő ezer olvasatlan kötetéből csinálni kell egy ezer-egyediket? . . . Így beszél a laikus, a buta laikus. Buta azért, mert azt a nagy munkát neki úgy sem kell elolvasni; mit beszél hát az ellen a könyv ellen, amelyhez neki semmi köze. A komoly lény ellenben, akibe belé-szorult egy csöpp Herbert Spencer is, az tudja, hogy a história becse ép a „nem nevezetes” dolgokban, van és ebben a tekintetben egy jó városi monografia többet ér az egész Cantu Caesarnál; mert ép az ilyen részlethalmaz világítja meg legjobban az emberiség lelkét. Ortvay Tivadar jeles könyvében, a Pozsony történetében például épen most olvasom, hogy a koronázási város XV-ik századbeli statutumai szerint ott esti harangozáskor, az ugynevezett „sörharang” szavára mindenkinek ki kellett takarodni a kocsmákból. Haj, milyen világos-

ságot gyújt egy ilyen kis monografikus adat! Meglelni benne azt az örvendetes igazságot, amit az egész Horváth Mihályban nem találni meg: hogy tudniillik valaha Magyarországon is komolyan vették a mértékletességet. És meglelni benne azt a szomorú igazságot, hogy akkor sem a magyar tette, hanem a német.

De minek itt igazolni a városi történetek hasznos és elmés voltát? Hiszen ha Budapest főváros törvényhatósága is valamit szükségesnek és hasznosnak tart egyszer, akkor annak már borzasztó szükségesnek kell lenni. Emlékezetünk különben sem jegyzett még föl egyetlenegy olyan esetet sem, midőn a székes főváros mint kedves alma mater tanította volna az ő drága gyermekeit: „Nézzétek, fiacskáim, ez meg ez kell nektek; ez meg ez lesz jó a ti egészségeteknek és jövődötöknek.” Ép ellenkezőleg. Az alma mater mindig csak úgy cselekszik valamit, ha előbb a gyerekek jó sokáig a fülebe duruzsolják: „Mama, csináltsd már meg a cipőnket, mert kilóg a lábunk.” A város történetének megiratása is ilyen régi, hosszú duruzsolásnak az eredménye. Előre is haladt az ügy, egészen addig a stádiumig, amidőn néhai jó magyar tudósunknak, Salamon Ferencznek kezéből kiesett a penna. Mé-

szava elhallgat a szónok ajkán és helyet ad a bölcs előrelátás ígéjének, mely pártkülönbség nélkül szólítja fel a hivatottakat „a magyar alkotmányosság büszke épületének föntartására, mely épületet apáink kitartása, szívóssága ugy harczban mint a szenvedések éveiben hosszú nehéz küzdelmek között” védelmezett meg a romlás ellen.

Mily mélyen érezheti az eddig intansigens pártember, Tisza István, a veszély nagyságát, mily közelnek láthatja a nemzet nagy, legnagyobb érdekeinek válságát, ha félretéve a külön szempontokat, ily általános sorakozásra hívja föl a közélet összes számottevő elemeit!

E fölhívásban, az esetleg közel álló nehéz küzdelem alakulásának eme fölállított új távlatában van Tisza István gróf ugrai beszédének sulya.

Szabadelvű, bátor és gyakorlati irányzatu politikusnak ismertük eddig is. Egész beszédén végigvonuló amaz alap gondolat, hogy nem kifelé kell most verekednünk, hanem belső dolgainkban kell megszilárdítanunk, továbbfejleszteni, föltétlen érvényre emelni az igazságot, a jót, a czélszerűt, nem lep meg senkit. Hisz ez ama pártnak a politikai hitvallása, melyhez Tisza István gróf tartozik és melynek szigorú diszciplinája ellen ő türt legkevésbé ellentmondást.

De erős logikával tagolt beszédének eme végső kifejlése meglepő. Politikája akcióképességének eme váratlan kiszélesítése új.

Új, okos és becsületes.

Azt hirdeti, hogy van pártpolitika. De mikor nem a külön meggyőződés, hanem az egész nemzet politikai hitének alaptétele, a parlamentarizmus van megtámadva, akkor a haza a párt, és a pártpolitika helyébe a hazai politika lép. A pártküzdelmet a nemzeti törekvés; a politikai csoport-gazdaságot az egyetemleges munka váltja fel.

E nagy igazságot kellő időben mondta

ki Tisza István. És meg vagyunk győződve, hogy a komoly szó, melylyél a percz egető szükségét megvilágítja, visszhangra fog találni mindazoknál, kik a magyar nemzet politikai életének zavar-talan és czélirányos fejlődését szívükön viselik.

POLITIKAI HIREK.

A pénzügyi bizottság jelentése. A képviselő-höz pénzügyi bizottsága november másodikán délelőtt tizenegy órakor a képviselőházban ülést tart. A fogyasztási adóról való törvényjavaslatokra vonatkozó jelentéseket bitelesítik az ülésen.

Csongrád példája.

(Az obstrukció ellen.)

A városok be sem várják, míg Csongrád megküldi nekik hozzájárulás végett határozatát. Sietve nyilatkoznak az obstrukció ellen s a mai napon már két törvényhatóság követte Csongrád példáját. Viszont a szélsőbal is több népgyűlés rendezésére készül s azokból természetesen kérvények fognak feljönni a parlamenthez az önálló vámtérület érdekében. A „közvélemény” tehát elég sűrűn vet a buborékokat. S bár a magunk szempontjából sem a szélsőbal kérvényeket, sem az obstrukció elleni határozatokat nem taksáljuk valami nagyon. mint jelenségek megérdemlik a figyelmet. Mert azt igazolják, hogy a parlamenti pártok odakünn a vidéken támogatást keresnek az akciójukhoz s nem érdektelen, hogy ez a támogatás milyen formában jelentkezik. De hogy a népgyűlések az obstrukciónak erkölcsi tartalmat adhatnának, azt épen olyan kevésbé hisszük, mint azt, hogy a városok határozatai az obstrukciót csökkenthetnék.

Ma Pécs és Temesvár nyilatkozott az obstrukció ellen, amiről a következő két telegram számol be:

Pécs, október 31.

A törvényhatósági közgyűlésen, melyen báró Fejérváry Imre főispán elnökelt, Krasznay Miklós dr. a következő indítványt tette:

Pécs szabad királyi város közönsége sajnálatlalt látja, hogy a képviselőházban jelenleg folyó vita, amelyet a házszabályok rugalmas korlátai között a képviselők kis töredéke rendez, míg egyrészt a parlamentarizmust veszélyezteti, másrészt az ország legvitalisabb közgazdasági kérdéseinek alkotmányos uton leendő megoldását akadályozza. Ugyanazért tiszteletteljesen kéri a képviselőházat,

hogy tanácskozást az állampolgárok megnyugtatóására a rendes mederbe terelve, az előterjesztendő törvényjavaslatokat letárgyalni méltóztatassék.

Littke József, a kereskedelmi kamara elnöke az indítvány előterjesztése után azt hangsúlyozta, hogy nem szereti, ha a törvényhatóság politikával foglalkozik, most azonban hozzá kell szólni az ország legvitalisabb érdekeit veszedelemzetető obstrukcióhoz, mely károsabb még a rossz kiegyezésnél is.

E fölszólalás után a közgyűlés egyhangulag elfogadta az indítványt.

Temesvár, október 31.

Temesvár törvényhatósági bizottságának közgyűlésén **Telbisz Károly** polgármester ezt az indítványt tette:

Nem titkolhatom el azon általánosán kedvezőtlen visszahatást és komoly aggályt, melylyél a város közönsége az országgyűlési tárgyalásoknak a magyar parlament hagyományaihoz nem méltó sivár és disztelen menetét kíséri és helyén valónak találnám, ha a város törvényhatósági bizottsága sajnálatát és aggodalmát fejezné ki az országgyűlés hivatásszerű komoly tanácskozásainak megbiúsítására vezető irányzat érvényesülése fölött, mely alkotmányunk alapját rendíti meg és a magyar nemzet hírnevére és az ország érdekeire egyaránt beláthatlanul káros és veszedelmes következményekkel fenyegeti hazánkat.

Az indítványt vita nélkül elfogadták.

A csongrádi határozat ügyében ma az „Országos Értesítő” a következő nyilatkozatot közli:

A legmagyarabb alföldi vármegyének általam indítványozott és csaknem egyhangu határozattá emelt felirata éktelen dühbe hozta a parlamenti szösztyárokat. Különösen Bartha ur őrjöng, toporzékol. Kárt tesz önmagában. Látása elhomályosodik. Reánk fogja, hogy a kormány vagy a főispán vett reá bennünket, ők vették rá Csongrád vármegye közönségét a törpe minoritás obstrukciójának elítélésére. Hát tisztelt képviselő ur, nem a főispán birt minket a tiltakozásra, hanem a csömör. Az őn hatalmas tolla is segített a tavaszson lelkünk mélyéből megundorodni az osztrák kisebbség nebulózus viselkedésétől, Amitől a szomszéd konyháján undorodik, attól a magáén csömört kap az ember. Ilyen a magyar gyomor, a romlatlan magyar gyomor, tisztelt képviselő ur. Aztán elvakultságukban, sem őn, sem társai, még azt sem veszik észre, hogy az országnak épen legfüggelenebb testületét vádolják szolgalelkűséggel. Vádolják őnök, a gondolatszabadság híveit, a meggyőződés egy spontán nyilatkozatáért. Mi, tisztelt képviselő ur, függetlenebbek vagyunk önöknél, mert nem évi háromezer forintért, hanem ingyen viseljük tisztünket. Sem a néppárti reverenda mögüll tetszelegni, sem a tömeget nagy szavakkal félre-

valahol a tatárjárás körül dolgozott az öreg ur, ott, ahol a tatárok törvényhatósági bizottsága (négyháznál jóval többen voltak) minden kulturát lenyilazott.

Ezek előrebocsátása után kérdezhető volna, hogy Salamon Ferencz már vagy három esztendeje halálózván el, miért nem tördött a főváros a maga családi története sorsával akkor mindjárt? . . . De minek ezt kérdezni, mikor már egy egész hirlapirói generáció beleöszült abba, hogy mindig kérdezett valamit a fővárostól és sohasem kapott választ. Én magam már három esztendeje folyton azt kérdezem a tanácstól, hogy kik azok a szegények, akiknek az illető városi hácságok különböző alapokból és alkalmi adományokból segélyt szoktak adni? Három év óta még nem láttam erre nyomtatott kimutatást feleletül. Talán még Fascho-Moys Sándor sem látott. Mondom, nem lehet itt kérdezni semmit; a rideg valóság az, hogy el kell menni az új városháza karzatára és tudomásul kell venni, amit tudomásul adnak. Szerdán hát a törvényhatóság közgyűlése a város monografiájának ügyét hozta nyilvánosságra. Az ügy igen röviden reaszsumálható, a veleje az, hogy még nem határozták el, ki folytassa a Salamon Ferencz művét, a nagy épület még távolról sincs készen, de egy halottja már van

neki. A szerdai közgyűlésen röviden kivégezték Marczali Henrik tanár urat, a professzort, akinek a közoktatási bizottság indítványa szerint Budapest történetét meg kellene írni. Kivégezték, a város régi pallosjoga alapján, nem bizalmi férfiak jelenlétében, hanem a nagy nyilvánosság előtt. Konstantinápolyban, ahol a német császár tiszteletére durrogatott mozsarak és a Bosphorus tüzcsillagjai nem tudtak kicsalni a dohos pergamének közül e derék tudóst; Konstantinápolyban, a török állami levéltáraknak eddig féltve őrzött kincsei között nem is tudja a jámbor buvár, hogy amíg ő Thököly leveleit nagyító üveggel betűzi és a renegát magyarok régi kutyastilusán mosolyog, nem is tudja, hogy addig őt itthon in effigie vérpadra viszik; a Lipót-utca déli végén, ahol azóta sem történt mártirhalál, hogy ott Böszörményi László kiterítve feküdt a régi, alacsony házban. Ennyire van ez idő szerinti Budapest története. A város, amely azon kapott hajba, hogy Marczali-e vagy Ballagi, nem döntött, hanem mindenekelett kadáveret igyekezett csinálni a Marczali tudományos egyéniségéből. És S. . . torznak, a híres városatyának szelleme két helyen bukkan föl ebben az ügyben. Egyszer ott, mikor a Kasics Péter beszéde ellen egy szó kifogása sines a főpolgármesternek s a közgyűlés több-

sege is egészen jól beleéli magát abba a szerepbe, hogy ő most önkormányzati jogánál fogva meg fogja bírálni a magyar tudományosságot. Pedig hát hogy is volt a dolog? És a ki többször igazat mondott már, nem-e tévedt-e most Kasics Péter? Azt hiszem, Kasics ur kolosszáisan téved; innén a mellényem zsebéből tudom kiszedni a bizonyítékomat, mely egyszerű és világos és önként kínálkozó analógia. Teszem föl ugyanis, hogy én a következőket találok mondani:

— Kasics Péter rossz tisztviselő volt, mert ezt így találták az arra hivatottak: Fejérváry miniszter és Gromon államtitkár, akik fegyelmet indítottak ellene, továbbá Tarkovich államtitkár, Barkassy és Farkas miniszteri tanácsosok, akik hivatalvesztésre ítélték, valamint Terbócz osztálytanácsos, aki ivet bocsátott ki Kasics ellen. Csupa arra hivatott férfi...

Ha én ezt találok mondani, akkor engem méltán torkolnak le azzal, hogy:

— Ugyan menjen, tudja is maga, hogy hogy volt a Kasics dolga . . .

Már most mi következik ebből? Az hogy ha Kasics Péter így szól:

— Marczali Henrik rossz történetíró mert ezt így találják az arra hivatottak: Pauler Gyula, Szilágyi Sándor és Karácsony

vezetni, mások intenczióit gyanúsítani, pszichológiai rágalmazni, — higye meg ön, tisztelt képviselő ur, egyetlenegy mákszemnyi önző érdekünk sincs, amint hogy nem is lehet. Méltóztassék végül becses tudomását az itt következő kijelentésekkel gyarapítani, amelyeknek esetleges rosszakaratu kétségbe vonását előre is kénytelen volnék, mely sajnálattal rágalomnak nyilvánítani:

1. Sem engemet indítványom beadásánál, sem a vármegye nagy számban jelenlevő bizottsági tagjait annak megszavazásánál, más, mint hazafias meggyőződés nem vezetett. Még csak úgynevezett „Wink“-et vagy biztatást sem kapott itt senki a főispántól. 2. Csongrád vármegye közgyűlésének községjegyző tagja egyáltalán nincs. Községi bíróság csak egy van bizottsági tag, a csongrádi, kinek utóbbi minősége korábban datálódik, mint községbírónak megválasztása. 3. Indítványom a közgyűlés elején, mindjárt az alispáni évnegyedes jelentés után, zsufolt teremben került tárgyalásra. Méltóztassék tisztelt képviselő és szenvedélyes tollu hirlapíró ur az utóbbi ténybeli helyreigazításokat szerencsétlen barátjának, a „Hazánk“ szerkesztőjének is becses tudomására hozni. Tisztelettel

Burg Dénes,
Csongrád vármegye biz. tagja.

KÜLFÖLD.

Kréta. Konstantinápolyi kormánykörökben — mint nekünk táviratozzák — a „Times“-nak egy kandiai táviratban foglalt azt a híret, hogy a török csapatok Krétából való elindulásuk előtt még általános mészárlást terveztek, mint teljes valótlanságot felháborodva utasítják vissza. Rosszakaratu rágalomnak nyilvánítják azt az állítást is, hogy Edhem basa, Kandia volt kormányzója, fosztogatásokból eredő pénzt vitt magával. A török katonák seummiféle fosztogatást nem követtek el.

A szerb liberálisok viszálya. A szerb kormánypárti liberálisok — mint belgrádi tudósítók táviratozza — meghasonlottak úgy, hogy Risztics és a Ribaracz-frakció átmentek az ellenzékre. A király a liberálisokat azonnal tanácskozássra hívta össze, de a nevezettek meg sem jelentek. A többiek biztosították a királyt, hogy a kormányt továbbra támogatják. A király állítólag indignálódva emlékezett meg Riszticsről.

A csehek kívánságai. A csehek klubjának parlamenti bizottsága összefoglalta azokat a kívánságokat, amelyeket a legfontosabbaknak és elhárthatatlannak tart. A cseh képviselők klubja október 26-iki ülésén jóváhagyta e kívánságokat, bár hangsúlyozták, hogy számos egyéb követel-

seikről ezzel nem akarnak lemondani. A hivatalos lapokból úgy látszik, hogy a kormány nem utasította vissza a csehek kívánságait, bár egynémelyikéhez csak feltételesen járult hozzá és így új tárgyalásokra lesz szükség. A csehek csak így akarnak a többségben megmaradni, mert szerintük a többség nem cél, hanem csak eszköz arra, hogy a különböző pártok és nemzetiségek elérjék céljaikat.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, október 31.

A semmitőszék büntetőtanácsának tagjai ma délután titkos ülést tartottak, hogy a semmitőszék ítéletével elrendelt vizsgálat módzatairól tanácskozzanak. Valószínű, hogy a tanácskozás során kijelölték a vizsgálattal megbízandó bírákat.

Ugy mondják, hogy Tezenas ügyvéd panaszt adott be az ellen, hogy Mornard ügyvéd a semmitőszéki tárgyaláson felolvasta Esterháznak hozzája intézett táviratát.

Páris, október 31.

Cavaignac levelet írt Loew semmitőszéki elnökhöz, amelyben kéri az elnököt, hogy a Dreyfus-ügyben elrendelt vizsgálatban őt is kihallgassák. Cavaignac kifogásolja Bard előadó beszédét és különösen azt a passzust találja különösnek, amely Bard beszédében Cavaignacról így szól:

„Cavaignac kitért az elől, hogy a szószéken azon jegyzőkönyv szövegét felolvassa, amelyet Lebrun-Renaultnak tulajdonítanak.“

Hogy tételezhetett fel csak ilyesmit Bard előadó — kéri Cavaignac levelében, mert hisz én a szöveget a tribünön felolvastam, azt a levelet, amelyet én döntő jelentőségűnek tartottam és amely 1895. június 5-én kelt.

(Ezzel szemben megjegyezzük, hogy Bard Lebrun-Renault kapitány jegyzőkönyvét értette, amelyet két évvel Dreyfus lefokozása után készítették és amelyet nem olvastak fel.)

Ezek után Cavaignac Manau főügyészre is panaszodik.

Miként állíthatta Manau — ugymond, — hogy arra a kérdésre, honnan származik a bordereau, csakis Henry adhat felvilágosítást.

János, akik lesújtó kritikákat írtak róla. Csupa arra hivatott férfi . . .

Akkor Kasics Péternek is méltán azt felelhetni:

— Ugyan kérem, mit tudja ön, hogy hogy áll a Marczali dolga . . .

Mert a czehbeli kortársak lesújtó ítélete nem ér egy fabatkát sem. Különösen nem ér az a historikusoknál semmit. Ez a világon a legkülönösebb szerzet, mert hivatásánál fogva a legtöbb alkalma van néki a veszekedésre.

És ez a veszekedés még a lehető legkomplikáltabb is. Lám például Kasics ur hivatkozik arra, hogy Pauler ütötte Marczalit; de azt már tán nem tudja, hogy tavaly meg Pauler és Marczali együtt ütötték a mi kerkefejű barátunkat, a kis Sebestyén Gyulát, mert az Adorján mestert tartja Anonymusnak. Ilyen a historikusok ellenségeskedése. Ki ismeri ki magát ebben? És Kasics Péter ott tévedt legjobban, mikor Marczalinak a munkáiból felolvasást tartott az ellentmondások bizonyítására. Ez olyan nagy dolog? . . . Aki valamely új történelmi könyvnek a végén nem felejtette meg el, hogy az elején és a közepén mit olvasott, az bátran kötelezheti magát arra, hogy szaktudósok utmutatásai alapján minden historikusnál talál hibát és ellenmondást.

De ama híres régi városatya szelleme

gunyosan és titkos örömmel mosolygott e leleplezésekre; lám, az ő idejében csak a befűtés kérdéséhez értett a város, most meg már ért a tudományos kritikához is. És széles filiszteus ábrázatát még egyszer kidugta ő a terem fényes csillárai között; akkor, amidőn a közgyűlés azt határozta, hogy — várni fog. Várni! . . . A szellem arcza pazarul ragyogott. A városatyák várnak, mert valaki arra ajánlkozott, hogy ingyen csinálja meg a munkát! Ingyen, tehát olcsón!! Kétfőten van. Az mellékes, hogy aki ingyen csinálja, az a várossal akarja kiadatni a munkát, a kiadás pedig a városnak többé fog kerülni, mint amennyiért a másik megszerkesztene meg ki is adná a munkát. Az is mellékes, hogy Európa egyik leggazdagabb fővárosa ingyen fogadja el a tudományt a szürke professzoroktól. A sokat emlegetett szellem ép ennek mosolyog legjobban. Ez az ő kedves, régi axiomája: a tudomány nem éri meg, hogy megfizessék, hiszen attól nem lesz az ember kövérebb és egészségesebb; ő különben még a művészetet is elfogadná ingyen, például, ha valaki a Károly-kaszárnya helyén ingyen építene városházát.

Budapest történetét írja meg akárki, akár Marczali, akár Ballagi; magát e történet történetét nem szabad mással megírni, csak valami nagy humoristával. P—pp.

Ez helytelen állítás. Annak az ügynöknek a nevét, aki hozta, én és mások is tudjuk. Senki sem nevezte ugyan meg ezt az ügynököt, de Roger tábornok is kijelentette, hogy a bordereau a szokásos uton, ügynök révén érkezett, akinek nevét mindenki ismeri, akinek tudnia kell.

Az elnök bizonyára belátja — írja Cavaignac — hogy a semmitőszéknek ki kell majd hallgatnia azokat az embereket, akik abban a helyzetben vannak, hogy a törvényszék előtt tett kijelentéseket helyreigazítsák.

Páris, október 31.

A semmitőszék újabb vizsgálatának eredményétől függ, vajjon az 1894-iki ítéletet egyszerűen megsemmisítik-e vagy pedig új hadbíróóság elé utasítják-e Dreyfus ügyét.

Daczára annak, hogy a büntetés megszüntetéséről azonnal nem intézkedett a semmitőszék, mégis valószínű, Dreyfus bizonyos engedelményeket fog kapni és hogy mint vizsgálati fogolylyal fognak vele bánni és azután Franciaországba hozzák.

Azt hiszik, hogy a katonai körök, tekintettel a semmitőszék döntésére, nem fognak most már vonakodni a titkos iratok kiadásától; ha azonban az igazságügyminiszter és a hadügyminiszter között netán nézeteltérések volnának, akkor az ügy bizonyára a kamara elé kerül.

Berlin, október 31.

A „Kleines Journal“ egy párisi sürgönye szerint Boisdeffre, Gonse és Mercier tábornokok, valamint Du Lac jezsuita és Drumont értekezletet tartottak, amelyben a fölött tárgyaltak, vajjon kiadandó-e a titkos iratcsomó a semmitőszéknek vagy sem? Különböző okmányokat, melyek a hamisítást megerősítik, megsemmisítettek.

Páris, október 31.

Az összes pártok lapjai követelik, hogy az őhadügyminiszter, akik Dreyfust bűnösnek állították, álljanak elő bizonyítékaikkal.

Az ő hadügyminiszter: Mercier, Zurlinden, Billott, Cavaignac és Chanoine.

Rocheport, Drumont és Cavaignac, ép úgy mint Clemenceau, Jaurés követelik a bizonyítékok előmutatását.

Cassagnac azt mondja, ha kiderül, hogy Dreyfus ártatlan, akkor az őt minisztergyilkos és ennek az őt hadügyminiszternek helye a bagnoban lesz.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár Palesztinában.

Jeruzsálem, október 30. Bosse dr. kultuszminiszternek tegnap a Megváltó-templom megtekintésénél mondott beszédére azt válaszolta Vilmos császár, hogy őszintén köszöni a miniszter beszédében kifejezett hűség-érzelmeket és örül, hogy az evangélikus község Megváltó-templomának beszentelését ünneplheti. Pusztán beszéddel semmit sem lehet végezni itt a Keleten. Reméli, hogy az evangélikusok életmódjukkal is tanúságot fognak tenni az evangélikus hit igazságáról és meg fogják erősíteni. Akkor majd Isten áldása lesz ezen az ünnepen és bőséges áldás jár nyomában. Ezt óhajtja és reméli a császár az összes jelenvoltakkal egyetemben.

— Mondja meg ezt — ezzel végezte a császár beszédét — az evangélikusoknak és különösen a németeknek.

A császári pár jókor reggel a sátorborból Betlehembe ment. A császárné onnan a szőlőhegyre ment, hogy jelen legyen az ott épült új árvaház ünnepies beszentelésén. A felszentelő beszédet Woser berlini licenciátus,

a jeruzsálemi egyesület jegyzője mondotta. A felszentelés után a császárné visszament Betlehembe, ahol a császári pár istentiszteletet hallgatott az evangélikus templomban.

Vilmos császár ma kihallgatáson fogadta a jeruzsálemi görög-orthodox patriarkát, aki neki egy ereklyét adott át.

A császári pár tegnap este az Olajfák hegyén naplementekor Dryander udvari főpédikátor által végzett ájtatosságot hallgatott, azután a porosz hatóságok jelenlévő fejei és a Johanita-rend lovagjai társaságában ebédhez ült. Ma délelőtt volt a Megváltó-templomának ünnepies felszentelése nagy egyházi és világi pompával. Az ünnepségben a város lakossága rendkívül nagy számban vett részt. Nagy a hőség, de azért a császári pár és kísérete jól van.

A francia kormányválság.

Páris, október 31. Bizonyosra veszik a következő miniszteri listát:

Elnökség és belügy: Dupuy.

Igazságügy: Lebret.

Hadügy: Freycinet.

Tengerészet: Locroy.

Külföld: Delcasse.

Pénzügy: Peytral.

Közügy: Leygues.

Kereskedelemügy: Delombre.

Földművelésügy: Viger.

Közmunkaügy: Krantz.

Gyarmatügy: Guillaín.

Anglia hadikészülődése.

London, október 31. Devonportból, Plymouthból és Portsmouthból az jelentik, hogy az ottani hajógyárakban a legnagyobb sietéssel folyik a munka. A hadihajókat indulásra kész állapotba helyezik s szénnel és hadiszerekkel látják el. A hajók legénységét is vettek föl s a tüzérek szabadságolását megszüntették. A „Pall Mall Gazette” szerint intézkedéseket tettek a tartalékosok behívására önkéntesek mozgósítására s nagyszámu rendes milicz-csapatok és önkéntes gyalogság összehívására különböző fontos vasuti gőcpontok közelében.

A költő pápa.

Róma, október 31. A pápa 1900-ban egy carmen saeculare-t ír az Üdvözítőhöz, a melyet Perosi újonnan felfedezett egyházi kompozíciókkal fog megzenésíteni.

A párisi béketárgyalások.

Páris, október 31. A spanyol-amerikai békebizottság ma délután egy óra hosszat tartó ülésben folytatta a Kubára vonatkozó kérdések tárgyalását, de határozatot nem hozott. A legközelebbi ülés pénteken lesz.

Eladott ország.

Róma, október 31. Rahelta szultán elutazott innét. Bár olasz alattvaló, államainak területét állítólag egy orosz-francia kereskedelmi társaságnak adta el. Unokaöccse Assaban, nagybátyját meg akarván bosszulni, az első idegent, akivel találkozott, egy olasz embert, megsebesített.

HIREK.

Mindenszentek.

Mindenszentek napja. Csöndes őszi hónapban, melyet a tél szülőjének tud a tapasztalás, de még idilli szép időnek mutat egy-két hervadó mályvarózsa. Mindenszentek napja. Csöndes őszi nap, melyet ünnepnek nevez a nap-tár, de gyásznappá tett a szokás. Mindenszentek napja. A bus városi fák alatt emberáradat gomolyog ki Isten szántóföldjére, mely a ki nem kelő magra tanít, a temetőbe. És ünnepi ruhát visel a tömeg, még hozzá ékeskedvén sok koszorúval is, de az ut a síráshoz vezet. Őszi idő imé fényvel és ridegséggel, ünnepnap gyászszal és bánatos emlékezéssel, vasárnapi kábatok, teli kávéházi szaggal, de ma könyvtől öntözötték s a temető kapujában egy-két

rendőr, ki arra ügyel, hogy a holtakat látogatván, agyon ne nyomják egymást az élők. Évszak, nap és emberek teli ellentétekkel a komor novemberi földön, mint nagy összefoglalójuk, az élet. Mindenszentek napja. A végzet ezen a napon is suttog az őszi lombok között: „Nincs tiszta öröm és nincs abszolút gyász a földön. Míg eléred ezt, csak járj ünneplő köntösben és hullajts selyemruhára könyvet; gyászt és vidámságot, viseld elkeverve e kettőt.”

Mindenszentek napja. Már szürkülkűnn a szomorú zöldben és lámpák gyulnak ki a sírfeliratok alatt, melyek azt hirdetik, hogy mindenki jó volt. A gögös, a gyűlölködő, az irigy, a kapzsi, a háládatlan, a durva mind jó volt. Az egyistenthivők temetőiben mintha Merkurius, az olympusi hazug faragta volna az aranybetűk teméntelen sórát. Hazug betűk, meg nem érdemelt obeliszek, szürke gránit fekete lelkek fölött és aki odaáll a kegyeletes lángok közé, mégis hisz a hazug betűnek s a hívő ciprusfával együtt szomorkodik. Miért hát visszagyűlölködni, visszagöngösködni, mikor a végén ugyis megtagadjuk amit tudtunk és elhiszük, hogy mindenki igaz, aki csak volt. És a világos estében távoli énekszó is hallik, lelkes ifjak zsolozsmája, mely porladó nagyok hamvainak szól. S a gyászdalok után beszél egy-egy fekete ruhás szónok s a többiek mélyen meghatottak. Pedig nem ismerték azokat, akiknek siremlékét megkoszorúzzák s az érdem, a tudományos vagy politikai érdem nem lágyít el senkit. De itt holtakat ünnepelnek s a holtakat kell szeretni, ebben mulják ők felül az élet.

Mindenszentek napja. A sírok közt nincs is különbség, e mai estén mind egyformáknak látszanak az oltári fényben, csak egynehány magaslik ki a többi közül, mint megannyi fekete oszlop. Vége az ilyennek tán a fellegekbe ér, de elvész a sötétben, mert addig nem is látjuk. Kivilágítatlan nagy tömbök ezek; a mi gyöngye kezünk csak idelelni tud mécseseket állítani, azoknak a fellegekbe öröknek nem sorsuk a köznapi kegyelet. Dicsőség keresője nézz rájuk és okulj e komor nagy oszlopokon, akik kiváltak a tömegeből s ezért most nincs részük a mindennapi pietásban, mely idelelni szóródik el alacsony sírhantokon.

A halál mezejére az idén is beállított a gondviseles egynemely ily hatalmas oszlopokat. Az éjszaki szemhatáron is áll kettő. Az egyiket a tenger vize öleli körül, a másikat a hallgatag szász erdő. Az egyik, míg élt és emlékek meg nem kövesedett, szét akart törni délen egy nagy bizarr országot, a másik meg a nyugáton szétört részekből összeállított egyet. Nagyok voltak mind a ketten, hogy nagyságuk hallatára szinte megborzongott az élő. És most is nagyok és sokáig dönthetlenség, de nagyságuk láttára, dicsőség keresői nem veszitek-e észre, hogy mennyivel melegebbek az apró sírok? Nem látjátok-e, hogy e nagy oszlopokon az arany betűnek nincs joga a hazugságra? Nem látjátok-e, hogy a rendkívüli nagyságnak, amelynek értelmezéséhez mindenki hozzájárul, nincsen kegyelethöz való takarója? Dicsőség keresői, a holtakat szeretni kell, ebben mulják ők felül az élet. De aki már életében felülmulta az élőket, az holtában készüljön el a ki-egyenlítésre. És legyen elkészülve arra, hogy komor magányosságát heves gáncs és kisebbitő beszéd fogja körülvenni, mikor a jelentékteleneknek virágot és mécseseket hoznak. A jelentéktelen halála után a szereteté, a nagy ellenben az ítélte. A közepszerű, az mint

rendesen, akkép itt is, inkább a kicsinyekhez csatlakozik.

Mindenszentek napja. Még el sem következik az éjjel és már magányosan pislognak a mécses a sirdombokon, csak imitt-amott lángol fel valamely nagyobb világosság: a koszoru szalagját égeti el a viaszgyertya. Nincs, aki eloltsa, a temető éjjelre üres, az emberek hazamentek levetni a vasárnapi ruhát, melyet egy pár órára együtt viseltek a gyászszal. Jó, hogy csak kurta órákból áll e szomorú este hangulata. Hogy az élet mindent elvegyit s a gyászt is ügyesen helyezi el a nagy quodlibetbe. Hogy amit emberi nagyságról, háláról, jutalomról és élve maradtak szeretetéről tartani kell, hogy az nem egy nagy gyászfátyol, az egész letakaró, hanem csak a végtelen tarkaságból imitt-amott kilátszó fekete csipke.

November elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra:

Előfizetési árak:

November hóra 1 frt 20 kr.

November 1-től december 31-ig 2 frt 40 kr.

Kérjük azokat a vidéki tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése október hó végével lejárt, hogy az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodjanak, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

Most belépő új előfizetőink is díjtalanul kapják meg karácsonykor Mikszáth Kálmán

KATÁNGHY-NAPTÁRÁT,

mely a könyvpiac legérdekesebb újdonsága lesz s melynek kizárólag az „Országos Hirlap” előfizetői juthatnak birtokába.

Az „Országos Hirlap” mutatószámait ingyen és bérmentve küldjük meg mindazoknak, kik eziránt hozzánk fordulnak.

A kiadóhivatal.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— A király. Ő felsége, mint említettük, tegnap pár napi tartózkodásra Paar Ede gróf főhadsegéde kíséretében Bécsbe utazott. Ő felsége onnan szerdán este tér vissza Budapestre és csütörtökön reggel öt óra negyvenöt perczkor érkezik meg külön udvari vonaton. Ugyanő napon a palotában kihallgatás lesz. A király az eddigi megállapodások szerint az egész november hónapot körünkben tölti, de lehet, hogy még december első felében is itt marad, illetőleg Gödöllőn.

— Wiassics az Iparművészeti kiállításon. Wiassics Gyula közoktatásügyi miniszter ma délelőtt meglátogatta az iparművészeti iskola növendékeinek kiállítását. A minisztert az iparművészeti múzeum bejáratánál Radisics Jenő, a múzeum igazgatója és az intézet tanári kara élén Fittler Kamill igazgató fogadta. Az intézet növendékei testületileg jelentek meg s belépésekor lelkesen megéljenezték a minisztert, aki nagy érdeklődéssel nézte meg a kiállított rajzokat, szobrokat és műipari tárgyakat. Szemléje közben figyelemmel hallgatta Morelli Gusztáv, Mátrai Lajos, Pap Henrik, Loránfi Antal, Herpka Károly, Hibján Samu, Doby Jenő, Gróh István és Feichtinger György tanárok magyarázatait. A miniszter figyelmeztette a tanárokat, hogy mindenben a magyar stílust igyekezzenek érvényesíteni és különösen a gyakorlati élet követelményeit társák szemük előtt. A látottak fölött különben teljes elismerését fejezte ki és kijelentette, hogy legközelebb az iparművészeti iskolát is meg fogja látogatni.

— Horvát Boldizsár hagyatéka. Horvát Boldizsár, mint értesülünk, végrendeletében számos hagyományt tett hozzá közel álló jótékony és közhasznú intézmények javára és különösen meleg érdeklődéssel gondoskodott szülővárosa emberbaráti intézeteiről. A család már legközelebbi rendeltetési helyükre juttatja a hagyományozott összegeket.

— Elfogott bécsi hírlapíró. Nagy feltűnést kelt Bécsben a „Wiener Tagblatt” egy munkatársának H e c h t Jánosnak elfogatása. A vizsgálóbíró ma délután Hechtet maga elé idézte kihallgatásra és a kihallgatás után le is tartóztatta. Az elfogatás

oka a következő: Hecht a „Wiener Tagblatt“ hasábjain Purst és Gregorig antiszemita vezérek ellen kemény tollharcot vívott. Gregorig egy kínai dráma miatt, amely az ő viselt dolgait tárgyalta a „Wiener Tagblatt“-ban, Hecht ellen az esküdszék előtt vádat emelt. Ebben a kínai tárgyú drámában Hecht Gregorigról azt írja, hogy első házassága idején a gazdasszonyával szerelmeskedett és egy harmadik emberrel elhitette, hogy ő az apja annak a kis gügyögő jószágnak, amelyben voltaképp Gregorig volt a bűnös. Ezt a becsapott embert Gregorig rábirta arra is, hogy magas tartási díjat fizessen a gyermekért, amelyet aztán Gregorig csupa barátságából visszatért neki. Midőn aztán Gregorig felesége meghalt, a képviselő ur elvette a gazdasszonyát. Mindez exotikus kínai milieuban előadva, nemcsak meggyalázta, hanem nevetségessé is tette Gregorig urat. Hecht ezenkívül az ismeretes „Sodawasser beim Wimberger“ miatt is támadásokat intézett Gregorig ellen.

Ez az ügy még nem volt elintézve, amikor Hecht egy ujságíró Lechwart-ot beperelt, aki Frischauer doktornak, a „Wiener Tagblatt“ tulajdonosának irodájában rágalmazásnak jelentette ki a Gregorig ellen irt cikkeket. Ebben az ügyben tárgyalás volt kitűzve, de a bíró elhalasztotta az ítélethezatal, mert ugyanaz az ügy a Hecht ellen tartandó esküdszéki tárgyaláson is szóba kerül. Hecht vállalkozott a bizonyításra. Eközben Frischauer doktornak, Hecht védőjének kértére a halasztó határozatot megszüntették és a tárgyalást megtartották. A tárgyalást követő napon Hecht a „Wiener Tagblatt“-ba újabb cikket irt, amelyben a Gregorig-ellenes támadásait ismételte. Gregorig ügyvédje, Porzer dr. most a vádnak Hecht újabb cikkére való kitérjesztését kérte, és egyúttal Hecht elfogatását is követelte, nehogy a támadások ismétlődjenek. A törvény ez interpretációja alapján, amelyet eddig ritkán alkalmaztak, Hechtet ma elfogták. Ujságírói és társadalmi körökben az eset nagy feltűnést keltett.

— **Mindenszentek napja.** Holnap a katolikus egyház Mindenszentek napját üli meg. Ez az ünnep, mely a kereszténység egyik sarkalatos hitágazatát: a szentek egységét dicsőíti, a hetedik századból ered s azóta általános lett az egész földön. Régente Agrippa római császár, azoknak a bálványisteneknek, amelyeknek nem volt külön templomuk, Rómában egy óriási templomot építtetett és azt Pantheonnak nevezte el. Ezt a templomot IV. Bonifác pápa keresztény egyházzá alakította át és a római temetőben nyugvó vértanuk tetemeivel felgazdagítván, 610-ben a Szűz Mária és minden szent vértanu tiszteletére szentelte fel. Mindenszentek napja ekkor csakis Rómában volt még ünnep. De egy század múlva már a többi nagyobb városok is elkezdtek ünnepelni. Nehogy azonban csak részleges legyen ez a szentek iránt megnyilvánuló tisztelet, azért a kilenczedik század kezdetén IV. Gergely pápa az egész föld kerekességére elrendelte, hogy november első napján minden egyházban Mindenszentek napját ünnepi fényvel ünnepeljék meg. S azóta nemcsak az ég dicsőült szentjeit, de meghalt fiait is kegyeleti ünnepnappal tiszteli meg az egyház évenként. S ezért követi Mindenszentek napját a halottak napja, amelynek estjén kigyuladnak a temetők sirlámpái és jelképezik, hogy a föld vándorai szívében még mindig él a halottak iránt érzett szeretet.

— **Őszi verőfény.** Még nyílnak a völgyben a kerti virágok, még zöldel a nyírfa az ablak előtt és a szerelem lángsugaru nyara még virulobb, mint augusztusban volt. Így mondja legalább a központi statisztikai hivatal, amely szerint hatszázal több házasságot kötöttek szeptemberben, mint az előző hónapban. Különösen a Duna és Tisza között és a Tisza-Maros szögén volt sok a házasság; a városok közül pedig Budapesten és Aradon. Vegyes házasság 836 volt, ebből keresztény-zsidó házasság 30 és pedig 12 esetben zsidó nőlegény vett el keresztény lányt, 18 esetben zsidó menyasszony lépett keresztény nőlegénnyel házasságra. A születendő gyermekek vallása iránt 187 esetben jött

létre megegyezés, még pedig az esetek többségében az anya vallásának javára. A legtöbb megegyezés, szám szerint 121, a római katolikus vallásnak kedvezett, a református fél javára 32, az ágostaiéra 18, a görög katolikuséra 9, a görög keletére 6 és az örmény katolikuséra 1 megegyezés létesült. A 30 keresztény-zsidó házasság között 5 esetben jött létre megegyezés, mind az 5 esetben a keresztény fél javára.

— **Elbert Imre emléke.** A Tamóra korán elhunyt szerzőjének, Elbert Imre zeneköltőnek sir-emlékét tegnap leplezték le a Kerepesi-temetőben. A síremléket Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter emeltette Elbert ösztöndíjából. A sírkő három méter magas, szürke márványból készült, felső részét líra és babérkoszorú díszíti. A közepén, fekete belga márványtáblába a „Tamóra“ opera költőjének négy sora van bevésve, a következő verssel:

Oh, tiszta csillag, hullámok királya,
Ragyogj szívembe, e sötét világba.
Oh! Kelj fel lelkeknél zúgó tengerén,
Lelkeknél zúgó tengerén!

Az izléses, nemes stílusú síremléket Csipkés Lajos szobrász tervezte. Lippich Elek dr. miniszteri titkár, Strobl Alajos szobrász és Harrach József dr., a zeneakadémia titkára tegnap vették át a tervezőtől s ma jelentést tettek a miniszternek a kegyeletes mű elkészültéről.

— **Magyar lovak Franciaországban.** Mint szegedi tudósítónk táviratozza, a francia kormány részéről megbízottak érkeztek oda, akik három ezer lovat akarnak összevásárolni az alföldön. A lovak elhelyezésére kibérelték a szegedi szeszgyár épületeit és a szénaszállításra szerződést kötöttek egy szegedi vállalkozóval.

— **A halottak emlékezete.** A függetlenségi és negyvennyolcas párt holnap koszorút visz Kossuth Lajos, Helfi Ignác és Irányi Dániel sírjára. Kossuth sírján Illyés Bálint, Helfi és Irányi Lukács Gyula mond alkalmi beszédet. A terézvárosi kereskedelmi iskola növendékei ma voltak Kossuth sírjánál s díszes koszorút tettek a fejére. Alkalmi beszédet Forgács Ámbros mondott, Neuwelt Emil pedig alkalmi költeményt szavalt.

— **A piac és a Bika.** Ez a história Szoboszlóról való. Vasárnap történt, amikor Polónyi Géza odaérkezett, hogy beszámolót mondjon. Az obstrukció látható feje épenséggel nem volt meghatva a fogadtatástól, aminek az a nyílja, hogy jóformán senki sem várta a vonatnál. Attól kezdett tartani, hogy talán a beszámolónak sem lesz közönsége s akkor a vele utazott ujságírók ugyan kedvezőtlen képet fognak festeni a Polónyi ur szoboszlói népszerűségéről.

Minden eshetőségre óvatos akart tehát lenni és elpanaszolta, hogy nem érzi jól magát.

— **Rekedt vagyok!** — mondotta és feltűrvén a gallérját, rossz kedvvel ment a szállására.

Az ujságírók pedig még tíz óra tájban sem tudták, hogy mikor is lesz a beszámoló. Elmentek a függetlenségi körbe, de ott négy-öt atyafi pipázgatott csak s ezek a vállukat vonogatták minden tudakozódásra.

— Nem tudjuk, hol beszél.

Jött aztán egy harcabajszu ember, nagy csizmában, kurtá dolmányban és felülte nagykarimás kalapban.

— A Polónyi ténsurat tetszik keresni?

— Igen.

— Rekedt némileg — mondta a harcabajszu.

— Hát nem lesz beszámoló? — faggatták az ujságírók.

— No, lesz. Majd próbát tartunk.

— Micsoda próbát?

Hát kitesszük a zaszalt a piacra, aztán ha bírja, beszél, ha nem bírja, fölkerül a Bikavendéglobé és ott beszél.

S ugy is volt. Polónyi kijött előbb a piacra, beszélt is egy pár szót, de amikor meglátta, hogy egy kicsit kevesen vannak a szoboszlói rajongók s nem igen töltik meg a piacot, inkább a földött

helyiségre szánta el magát. Fölkérte tehát a választókat, hogy vonuljanak fel a Bikába.

Igy esett, hogy Polónyi Géza, aki Budapesten ugyancsak nem kiméli a hangját, Szoboszlón a rekedtet adta s a piac helyett a Bikában számolt be.

— **Azok a hölgyzenekarok!** A fehérruhás fiatal hölgyek, akik az éjjeli kávéházak levegőjét oly forróvá és mámorossá teszik, nagyon hamar tudnak hegedülni és még hamisabban nézni. Ismét van egy áldozatuk. Magas Árpád, egy kassai születésű huszonhatéves díjnok tegnap megjelent a főkapitányságnál és előadta, hogy mint a peatvármegyei tisztü ügyészsnél alkalmazott díjnok, ötszáz forint hivatalos pénzt elsikkasztott. A bűnös fiatal ember Karácsony kapitány elé került, akinek bevallotta azt is, hogy a pénzt az akácza- és dohány-utca sarkán levő Oesterreicher-féle kávéházban muzsikuseányok társaságában eldorbézolta. Magas Árpádot a rendőrség lezárta.

— **Bölcs ítélet.** Ki ne ismerné a „Hálókocsik ellenőre“ borügynökének folyton kacsingató feleségét, aki miatt kis hija, hogy mostrelövagias-ügy nem támad a csapodár Godefroid György lakásán? Egy ugyanilyen ideges bajban szenvedő hölgy állott a minap a párisi válási törvényszék előtt a férjével szemben, aki el akart válni tőle. Az asszony, aki mellesleg mondva fiatal is, szép is, annyit kacsingatott a bírónak, hogy a kemény próbára tett ember csak nagy önuralommal tudta elkerülni, hogy el ne nevesse magát örömeiben. A jegyző, aki ezt észrevette, figyelmesen nézegette a csinos hölgyet, aki aztán ő rá is kacsingatott. A férj reszkető hangon mondta a bírónak:

— Én imádom ugyan a feleségemet, de azért mégis el kell válnom tőle.

A szerencsétlen asszony erre kétségbeesetten zokogni kezd, miközben olyan pillantásokat vett a törvényszéki szolgára, hogy a meglepett ember nagy szemérmesen a szemére huzta a csákóját. A férj folytatja:

— Szegény feleségem valami betegségtől szenvedő állapotba került, amelyből nem lehet gyógyítani. Azóta, valahányszor kimegy az utcára, folyton üldözik a férfiak és egészen elárasztják szerelmes levelekkel. Ezt pedig nem tűri meg jóhírem. Azért el kell tőle válnom.

Az asszony megerősítette férje vallomását, de hozzátette, hogy a férje be akarja kötni a bajszemét, hogy úgy járjon az utcán. Abba pedig semmiképp sem akar beleegyezni.

— Hiszen van annak egyszerűbb módja is, mondja a bíró. A férj és feleség egyszerre szólaltak meg:

— Mondja el bíró ur, mondja el, az Istenre kérem!

— Hát kérem, — ő nagysága csak este fog sétálni!

Ez az egyszerű megoldás valósággal elragadta a házastársakat.

A férj nyomban visszavonta a váltókoresetet és meleg kézzorítással bucsuzott el a leleményes bírótól. Peldáját a felesége is követte és a bucsuzáskor még egy — kacsinással is megtöltötte a köszönetét.

— **Loretto.** Deák Antalfő városi római-katolikus hitoktató az ujbpesti katolikus legény-egylet elnöke Loretto cím alatt képes havi folyóiratot indított, amelynek elég változatosan szerkesztett első száma most jelent meg. A folyóirat a holdgöcsös szűz tiszteletének terjesztését tűzte ki célul, de e mellett beszámol a hónap nevezetesebb eseményeiről és hasznos gazdasági ismeretekkel is szolgál olvasóközönségének. Az előfizetési ár egész évre egy forint, papnövendékeknek pedig csak egy korona.

— **Az átültetett ujj.** A modern sebészetben épen nem tartozik a csodák közé, ha valakinek a karja husából pótolják a hiányzó orrát. Gyerekként az elszakadt ajkakat a test valamely részéből kipótolni. Készítettek már mesterséges ujjakat is, olyanformán, hogy a mell bőréből megfelelő darabot kivágtak és azt egy állatcsontocskára csavarva a hiányos részhez erősítették, hol az idő

vel meg is állott. Az ilyen ujj azonban fölötté szá-
nalmas alakú és inkább akadályul szolgál a kéz
működésénél, mintsem segiténé. Egy gráci orvos
tegnap az ottani orvosegyletnek egy fucskát mu-
tatott be, akinél a hiányzó hüvelykujját sokkal
megfelelőbb pótolta. A gyermek elvesztette volt
egyik hüvelykujját és a gyógykezelő orvosa, Nikola-
doni Károly dr., arra a gondolatra jött, hogy moz-
gékony ujjal fogja azt pótolni. A fucska kezét
odakötött lába második ujjához varrta, mely erő-
sen a kézhez nőtt. A kísérlet annyira sikerült, hogy
a gyermek új ujját ma már teljesen használhatja
hüvelykujj gyanánt.

— A király a Szepességben. Csáky Zenó
gróf, Szepes vármegye főispánja — mint lőcsei tu-
dósítónk írja — a napokban kihallgatáson volt a
királynál. A főispán a megye részvétét tolmá-
csolta a trón előtt és ez alkalommal az elmaradt
királylátogatás is szóba került. Ő felsége erre így
szólt:

— Remélem, hogy más alkalommal fel fogom
keresni Szepes megye szép vidékét.

— Megmérgezett grófi gyermekek. Hadik Já-
nos gróf, akinek két zsenge koru gyermeke a napokban
mérgezési tünetek közt hirtelen elhalt, mint
tudósítónk írja, táviratilag hívta meg nádaskai
bírókára Szigeti Henrik dr. temesvári törvényszéki
orvost, hogy a halálozások okának kiderítésére
folytatott vizsgálatban közreműködjék. Szigeti dr.
tegnap már el is utazott Nádaskára.

— Mese a varrólánnyól. Balla Jolán, egy tí-
zennyolcz éves varró, tegnap este Lányi-utcza
lakásán marólugot ivott. Belső égési sebekkel, esz-
meletlen állapotban került a kórházba. Hogy miért
akarja magát eldobni az életet, nem tudni. Talán
mesélhetne róla a varrógép, amely fölé annyis-
zor hajolt, és amelynek egyhangú zakatolásánál
erősebben dobogott a fiatal leányszív.

— A száguldó guillotine. Ma este a kere-
pesi-ut és Vas-utca sarkán a közúti villamos egy
kocsija elgázolta Lubeczky Józsefné varró, a
Kávoly-köruton pedig Varga Lajos utczasprót.
Mind a kettőt súlyos sérülésekkel szállították be a
Rökus-kórházba.

— Valódi Jaeger tanár-féle normál-alsóruhákat
(Benger gyártmánya) kötött és szövött gyapjú-árakat ajánl
Heyek Adolf Szervita-tér „a vadászánthoz”.

— Polgár Sándor egyetemi gyak. kötszerész du-
san felszerelt raktárában Budapest, Erzsébet-körut 50.
a legkiválóbb minőségben kaphatók mindazok az orvosi,
sebészeti és betegápolási tárgyak, valamint testi
egészségünk védelmére szolgáló óvszerek, melyeket a
modern orvosi tudomány előír.

— A kolozsvári szeretetház sorsjátéknak lapunk
mai számában foglalt hirdetésére olvasóközönségünk
figyelmét különösen felhívjuk.

Napirend.

Naptár: Kedd, november 1. — Római kato-
likus: Mindenszent. — Protestáns: Mindenszent. —
Görög-orosz: (október 20.) Artemisz. — Zsidó:
Marcheschvan 16. — Nap két 6 óra 29 perczkor reggel,
nyugszik: 4 óra 25 perczkor délután. — Hold két:
6 óra 1 perczkor délután, nyugszik reggel 9 óra 39
perczkor.

A földmivelségi miniszter fogad d. u. 4 ó.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.

Nemzeti muzeum: Régiségtára, nyitva d. e.
9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is
(csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett
tekinthetők meg.

Az új országház kupolacsarnoka megtekin-
hető 10—1-ig 50 krajczár belépő díj mellett.

Térképészeti gyűjtemények muzeuma
nyitva 10—12-ig. (Muzeum-körut 4.)

Rovargyűjtemény a nemzeti muzeumban
nyitva 9—1-ig.

Technológiai iparmuzeum nyitva 9—1-ig és
délután 3—5-ig.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától
délután 1 óráig.

Egyetemi könyvtár zárva.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.

Iparművészeti muzeum nyitva.

Az egyetemi füvészkert (Üllői-ut) nyitva reggel
8-tól este 5-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hiv-
atal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. ker-
ület, Oszlop-utca) nyitva hétköznapokon délelőtt 10—1
óráig.

A „Hódoló diszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz
óriási körképe Városliget, Andrásy-ut végén. Műható
reggel 9-től este 6 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyerme-
k-jegy 30 krajczár.

Szilágyi Horvát Boldizsárról.

(A bucsuztató beszéd.)

Horvát Boldizsár temetése alkalmával
Szilágyi Dezső, a képviselőház elnöke, mon-
dotta a bucsuztató beszédet. Az érdekes be-
széd, melynek során Szilágyi Dezső az új
magyar igazságügy első nagy reformátorá-
nak mondja Horvát Boldizsárt, szószerint így
hangzik:

Mielőtt visszaadnók a hideg földnek, ami az
övé, emlékezzünk meg néhány szóval arról a fé-
nyes elméről és arról a meleg szívről, mely egy
hosszu életen át a miénk, a hazáé volt.

Felnöve a negyvenes évek eszméi és törek-
vései közepette: politikai pályája a negyvennyol-
czadik korszakkal nyílt meg, abban a korszak-
ban, midőn megvalósulni látszott mindaz, amit
annyi évtizeden át terveztek, sőt az is, amit csak
reméltek. Mint ifju ember végig élte e korszak
mámoros lelkesedését, adáz küzdelmeit és kétségbe-
ejtő szenvedéseit, míg a végső katasztrófánál, úgy
hitték, minden, de minden elveszett.

Aztán átélte, a mi rá következett. Lassan-
kint magához jött a nemzet. Milliók és milliók
szívében újra föléledt a remény, megjött a munka-
kedv, megizmosodott a férfiakarat. A mult esz-
ményei visszanyerték hatalmukat a kedélyek fölött,
irányt és tartalmat adtak a törekvéseknek. Az
abszolút rendszer egyik romlásból a másikba ju-
tott. Közeledett, közeledett az alkotmányos élet új
derüje! Ekkor újra régi vezérei felé nézett a nem-
zet. Keresték azokat, kik a végerővel küzdő rend-
szer és a koczkiázató vérmesség kettős veszélye
között biztos révpartra viszik a hánykódó hajót.

Nemcsak a régi szabadelvű párt, de az or-
szág tulnyomó részének bizalma Deák felé fordult.
A jelesek mellett, kik köréje gyülekeztek, kiket
multjuk és képességük az elsők közé emelt, egy
fiatal szombathelyi ügyvédet találunk. Tudása,
lángoló és meggyőző ékesszólása, tollának hatalma,
egyéniségének varázsa a közvélekedést és rokons-
zenyet széles körökben fölkellették. A szabadelvű
eszmék e hatalmas bajnokára nagy várakozással
tekintett a magyar értelmiség, melyben amaz elvek
íránt a ragaszkodás kettős erővel ébredt föl. Ki is
jelölték jövele helyét és föladatát a még csak de-
rengő új korszakban, ez a magyar igazságügy re-
formálása, nem! ujraalkotása volt.

Végre megérkezett az alkotmány visszaállítá-
sának napja. A minisztérium megalakult és kitört
az eddig aggodalmakkal szorongó lelkesedés or-
szágszerte. A koronázás megtörtént. Talán soha a
művelt világban nagyobb és osztatlanabb rokons-
zeny nem környezte a magyar nevet, mint midőn
a budai vár-utat és a Duna partját százezrek lép-
ték el, tanui annak, hogy megerősödött a három-
százados frigy nemzet és királya között.

Most mar megjöttek az alkotó munka napjai.
A nemzet készsége és lelkesedése határtalan, de ez
a lelkesedés követelő volt. Mindent vagy legalább
igen sokat kívánt gyorsan és egészen. Az igazság-
ügy Horvát Boldizsárnak jutott. Tőle várták, hogy
az igazságszolgáltatást alapjaiból újra építse. E
teérn mindenütt ideiglenesség, zavar, bizalmatlan-
ság. Az abszolútizmus rendszere fölbomlott. Amí
a rendi alkotmánnyal kapcsolatos, az elavult és
tarthatatlan, ami érvényben volt és némi rendet
alkotott, törvénytelen. Csak a megvalósítandó elvek
mint utmutatók emelkedtek ki a 48-iki törvények-
ből, még inkább a közvélemény várakozásaiból.

De az igazságügy nem tűri a rögtönzéseket,
az átmenet nélküli nagy változásokat. Alig van az
államéletnek oly ága, ahol az elvi megállapodások
és a reform megvalósítása közt szűkegkép oly
hosszu ut fekszik. Újból kellett alkotni mindent.
Összekeresni az embereket, megtölteni kedvvel,
lelkesedéssel, csillapítani a türelmetleneket, báto-
ritani az aggodókat, átmeneteket teremteni, ter-
vezni és kidolgozni. Ez foglalta el írószobájában,
sétáin, kertjében és gyakorta éjjeli álmaiban is.
És ha csak az igazságügy gondoljai nyomták volna. De
reformra volt szükség; ez volt a jelszó minden téren.
Benn a parlamentben, künn a közéletben folyt a
harcz, a személyes, kegyetlen harcz. Az igazság-

ügyminiszter belátására, ékesszólására, tollára új
formán minden nagy ügyben szükség volt.

Bátran és hittel fogott a munkához. Hitt,
talán tulságosan bizott a jogegyenlőségre épített
intézmények átalakító hatásában és a nemzet össze-
forrasztó erejében. Tulságosan bizott a társadalom
segítő készségében. Lelki szemei előtt eszmények
lebegtek, a negyvenes és negyvenyolczas korszak
hagyományai. A polgári és politikai szabadság
rendjét és biztosítékait akarta megteremteni. Akart
egy oly bírót kart, mely tudományban, kötelesség-
érzetben, hagyományokban erős, melyet a nemzet
bizalma környez, mert független és mert lelkiismer-
retesen hű föladatához; ügyvédi kart, amelyet hi-
vatásának némes fölfogása vezet és lelkesít, mely
tisztaságát önmaga óvja meg, oly eljárásokat, ame-
lyekben a művelt nyugaton a jog védelmének és
érvényesítésének legjobb biztosítékait találták... Az
anyagi törvényekbe humánus szellemet, amely er-
kölcsei erőt ad a jognak, midőn szigorát enyhíti,
amely hosszu életet biztosít a törvénynek, mert az
ember nemesebb természetére építi...

Mit alkotott meg minisztersége rövid évei
alatt, a törvénykönyv mutatja, mit tervezett, annak
részét, csakis egy részét a közzötött munkálatok
és beszédei mutatják, mi volt a többi, ami lelke-
ben forrongott, azt csak sejteni és csakis kevesek-
nek lehet... De amennyit tudunk mindezekről:
öt tekintjük az új magyar igazságügy első nagy
reformátorának. Ez érdeme, ez dicsősége, melynek
koszoruja nem fog elhervadni!...

Miniszteri pályája végéhez közelgett... az
akadályok benn és künn lehagolták, lelke fáradni
kezdett, érzékeny szíve vérzett az új meg új sebek
alatt, melyek közt nem azok voltak a legfájóbbak,
amelyeket ellenfelei fegyvere ütött, a küzdelmek és
a tapasztalás nem egy tollat téptek ki merész gé-
niusza szárnyaiból... Visszalépett. Nem kétke-
dem, fájdalommal tette. Nem a hatalomtól, nem az
állás fényétől fájt a megválás. Nem is vitt annak
szokásos külső diszéből semmit magával... de,
hiszem, fájt megválni terveitől, attól a munkától,
mely lelkehez forrott, melynek sikerein és eredmé-
nyein csüngött...

Lassan, lassan visszanyerte lelkének rugál-
masságát. Föl-föllobbant a régi kedv s régi lelke-
sedés. Újra látogatni kezdte a képviselőházat. A
nagy politikai problémák vonzották. Mindent figye-
lemmel kísért, egyes alkalmakkor föl is szólalt, a
Ház lelkesedéssel függött ajkain, gyönyörködött
ékesszólásának némes páthoszában és elragadó ere-
jében. De egyre, úgy tudom, nem is gondolt egy
pillanatig sem, arra, hogy újra kormányra jusson.
Lelke nem birt lehúlni addig a pontig, nem tudott
eljutni az elkeményedésnek arra a fokára, hogy
újra elviselhesse a politikai élet sivár küzdelmeit.

Életkor, betegség, szemevilágának meggyön-
gölése végre meghozták a visszavonulást. Bár nem
szünt meg követni az események folyását. Figyelme
azonban mindinkább a költészet és tudomány bi-
rodalmát kereste fel, melyeknek némes örömeit
annál inkább élvezhette, minél osztatlanabbul for-
dult lelke feléjük. Most elköltözött. Megtért mes-
teréhez, nagy társaihoz oda, hova a hit és az em-
beri lélek örök sóvárgása a jókat és igazakat
küldi... Boldog ő... a mindenható hosszu
élettel ajándékozta meg... Átélté hazánkra nézve
a század két legnagyobb korszakát és ott volt az
elsők közt. Megadatott neki, hogy érezze a lelke-
sedés isteni erejét a nagy küzdelmek és diadalok
bűszke örömeit. Meglátogatták a nagy szenvedések
is, a földi lét boldogságának szükséges alkatre-
szői... Nemesen élt... jó ember volt... hi-
ven csüggött ifjukori eszményképein, hű és kitartó
a barátságban, odaadó családja szeretetében...

Az Ur magához hívta őt! Itt lent nem lát-
juk többé, csak emlékének örökzöldje fog virulni!
Da ő még sem vált meg tőlünk. Tud rólunk. Va-
lamint a végtelen térben elhintett égi testek fénye
a mérhetetlen távoból eljut a mi földünkhöz, úgy
az ő szeretete, mely halhatatlan lelkével egybe-
olvadt, megtalálja az utat azokhoz, kikhez úgy ra-
gaszkodott: hazájához és nemzetéhez!

És most kísérjük el földi maradványait a
sírj, hol csöndes legyen nyugodalma!

A pestis.

(Távirati tudósítás.)

Pöcha Albinát is eltemették. Lopva viték ki a temetőbe, egy rokonlélek se kísérte el. Nagy nyomástól szabadult meg Bécs. Meghalt Pöcha, meghalt a pestis is. A közkórházat a mai napon ismét megnyitották a szenvedőknek s az óvintézkedéseket sem alkalmazták már.

Nincs már veszedelem!

S míg a bécsiek leszerelnek és ujjongnak, Varsóból egy rövid telegramm jön. Tegnap ott egy gyermek pestisben meghalt. A veszedelemnek hát nincsen még vége, a pestis Isten tudja meddig fog még Damokles kardja módjára Európa feje fölött lebegni. A Bécsből elfordult szemek Varsóra tekintenek most és mindenki aggódva lesi az onnét jövő híreket. Az bizonyos, hogy a varsói epidémia ezerszeresen aggasztóbb, mint a bécsi. Ott bizony nem fogja elnyomni senki sem, ha csakugyan ott van.

(Pöcha temetése.)

Hajnali szürkületben, barátságosan hívős időben indult el egy szomorú kis csapat a Ferencz József-kórházból. Elöl egyszerű szekér döcögött, mögötte tisztos távolságban néhány orvos egy hintón. Szűk mellékutcákon mentek mindenütt, szinte lopva. A központi temető felé tartottak. Csaknem hat óra volt, mire odaértek. Egyenesen a Müller dr. sírjához mentek. Még ki sem hajtott rajta a fű. A koporsót leemelték a kocsiról és sebesen leeresztették a gödörbe. Aztán nyomban el is földelték. Se testvér, se rokon, se barát, senki se kísérte. Elhagyottan, árván ment a halálba és utolsó nyugovó helyére Pöcha Albina. Még a pap se mert a sírja szélére állni; husz méternyi távolságról küldte feléje áldását.

Vajjon elért-e hozzá? . . .

(Leszerelés.)

Az állandó bizottság, amely a pestis megállítására céljából majdnem naponta tartott üléseket, megszünteti a permanentiát. Az egyes kerületi orvosok, a városi főorvosok is, akik permanentiában voltak a veszély ideje alatt, szintén megszabadultak a súlyos szolgálattól. Az egészségügyi bizottság csak a legközelebbi szombaton tart ülést.

A Ferencz-József kórház egészen megváltozott. Az általános zárlatot feloldották és már vesznek fel újabb betegeket.

Az új barakkok építését abbahagyják. Az eddig már felépített barakkok azonban megmaradnak, amíg az utolsó gyanús beteg el nem hagyta a fertőző betegségek osztályát.

Azt a szobát, amelyben Pöcha Albina meghalt, a legmondosabban fertőtlenítették. Ágyneműjét elégették, miután több órán keresztül forró vízben áztatták. A kórházban internált dr. Pöck és a betegápolók a legszigorúbban vannak elszigetelve. Szobájukat nem szabad elhagyniok. Valamennyinek állapota kielégítő. A folytonos szolgálat következtében persze nagyon ki vannak merülve.

Az incubatio idejét (a lappangási időt) attól a naptól kezdve számítják csak, amelyen Pöcha meghalt.

Pöck dr. üdülő utra megy, ha a quarantaine-ből kieresztik. A kórházban levő többi beteget Mayer dr. kezeli.

Daczára annak, hogy a veszély teljesen elmúlt, még most is nagyon ügyel mindenki az óvórendszabályok betartására.

A Ferencz József-kórház valamennyi helyiségét ma másodszor fertőtlenítették.

Holnap már az ambulans kezelés megkezdődik.

(A betegek állapota.)

Hochegger állapota kielégítő. Göschlnek belkatarhusa, has és fejfájása van. Minthogy egészen biztosan meg van állapítva, hogy pestise nincs, állapotáról bulletint nem adnak ki.

(Ujabb pestis-veszedelem.)

Alig hogy elmúlt Bécsben a pestis-veszedelem, máris fölütötte a fejét Varsóban. Egy varsói távirat ugyanis azt jelenti, hogy ott tegnap egy gyermek pestisben meghalt.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Hubay-Popperék első estélye.** A kamarazene-egyesület ma rendezte ez idei első estélyét a Royalban és ez az első akkord egyuttal nagyon biztató az új hangverseny-évadra nézve. A műsort Volkmann G-dur négyese nyitotta meg, amelyet Hubay, Waldbauer, Herzfeld és Popper a náluk megszokott gondtal és finomsággal adtak elő, különösen a második tétellel, az andante con moto-val érve el nagy hatást. Ezután Lichtenstein Dóra énekelt négy kis dalt Poppertől, igen csinosan és ráadásul még egy ötödiket is. Az est pièce de resistance-a azonban Beethoven hatalmas C-dur quintettje volt, amelyet a művész-társaság Schmidl Gusztávval egyetemben gyönyörűen adott elő. Mély érzéssel játszották az adagiot, elragadó frisséssel a scherzot és lendülettel a prestot. A nagy számban megjelent közönség lelkesen tapsolt a művészeknek.

* **A Népszínház új tenoristája.** A Népszínház igazgatósága három évre szerződtette Novák Dezsőt. A fiatal ember Budapesten és Bécsben tanult énekelni és az utóbbi években több német operai színpadon működött mint tenorista.

* **Egy új „Medea”.** Euripides tragédiája sokféle változást ért meg az ezredévek során, különösen a francziák énekeltek meg gyakran az aranygyapjas Jason és a boszutálló Medea szomorú történetét. Corneille, Legouvé és még egy csomó francia író után most Catulle Mendès alakította át a Renaissance-színház, jobban mondva Sarah Bernhardt számára. Ez a törekvés meg is látszik a darabon, csak Medea beszél, csak Medea cselekszik, Jason, Kreusa és a többi csak arra való, hogy őt magyarázzák — vagy bejelentsék. Sarah Bernhardt Medéája még így se volt az a nagyszerű alakítás, amelyre számítottak. Játékában több volt a mesterkéltég, mint a nemes művészet és színpadi fogásai sok helyen tönkretették a darab fenségét. Euripides, úgy látszik, halhatatlan maradt volna Sarah Bernhardt nélkül is.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* **Francia könyv Szent-Istvánról.** Az első magyar apostoli király történetét írta meg Horn Emil. A könyvet a Victor Lecoffre kiadó-czég most Párisból beküldte hozzánk. Francia teljes címe: „Saint Etienne, roi apostolique de Hongrie”. A „Szentek” (Les saints) című gyűjteményben jelent meg mint e vállalatnak kétségkívül egyik legértékesebb köteté. Hazánkba, Horn Emil Párisban nagyon jó nevet szerzett: dolgozatait a legelőkelőbb napilapok és folyóiratok közlik, finom tollal és erős stílérzékkel készült fordításaival pedig első sorban a magyar irodalomnak tett rendkívüli szolgálatokat. Ma neve mellett már ott díszlik ez a cím: „a francia akadémia laureátusa.” Az előttünk fekvő könyvben legelőször is visszapillant a magyar nemzet ezeréves múltjára, aztán sorra tárgyalja a magyarok eredetét, a szentkoronát, István király alkotmányát, viselt háboruit és különböző intézményeit, igen érdekesen szól Szent-Imréről és gazdag színekkel jellemzi a pogányság roszjain támadt új világot. A francia olvasó ebből a könyvből fogja legelőször megismerni nemzeti múltunk e nagynevezetességű korszakát és a magyarság őseredeti karakterét. A könyv ára 2 frank.

Jókai az őseinkről.

Jókai Mór ma mint felolvasó megjelent az Akadémia zöld asztalánál. Ebből az alkalomból nagyszámu és előkelő közönség gyűlt össze az Akadémia üléstermében. Ott láttuk Wlassics Gyula kultuszminisztert, az Akadémia alelnökét, Zsilinszky Mihály államtitkárt, Eötvös Loránd bárót, Berzeviczy Albertet, Fraknoi Vilmost, Hegedüs Sándort, Gaál Jenő miniszteri tanácsost stb.

Az elnöki széket ezuttal Szinyey József foglalta el, mint aki az Akadémiának legrégebb idő óta tagja.

Jókai a közönség eljenzése között ült a fel-

olvasó-asztalhoz, kezében szorongatva a „Levente” című drámájának egy díszkötéses példányát.

Ennek az ősi magyar korszakban játszó drámának eszméje négy évtized óta foglalkoztatta, míg végre életet lehel a képzeletében kiszinezett alakokba. Mielőtt e dráma megírásába fogott, hosszan tanulmányozta a darab keretét szolgáló korszak nyelvét, szokásait. E tanulmányok eredményét azután függelék gyanánt odaillesztette a drámához, amely ki van ugyan már nyomtatva, de még nem jelent meg.

„Mik voltak a magyarok ezer év előtt?” ez a ma bemutatott értekezés címe.

Jókai így kezdé:

„Meggyőződése, mindenönnen elvont tanúságokból megerősült tudatom azt mondja, hogy a magyarok ezer év előtt is magyarok voltak, mások nem is lehettek.

Mellemre tett kezekkel hajlok meg a nagybecsű ethnografiai adalthalmaz, az összehasonlító nyelvészet szöulajstromai előtt; néma bámulattal tekintek úgy a finn-ugor, mint az ural-altáji és turk nyelvcsoportokat megállapító theoriákra, de minderre csak azt mondom, hogy: eppur si non muove. A magyarok nyelve mindig magyar volt és semmi irányban meg nem mozdítható.”

Jókai lehetetlennek tartja, hogy a magyarok Árpád honfoglalása idejében török nyelven beszéltek volna. Ezen állítására rendkívül sok és érdekes bizonyítékokat hoz fel.

Hogy egy győztes, honfoglaló erős nagy nemzet, a legyőzöttek kedvéért elhagyja a nyelvét, a vallását, a szokásait, az életmódját és a kedélyhangulatát, ez a hihetetlen föltevés legmerészebbike.

De épcn ugy nem talál semmi alapot a török nyelvrokonság antagonistái, a finn-ugor nyelvtudósok föltevésére.

Hisz a tót nyelvben több százra magy azoknak a szavaknak a száma, melyek a magyar nyelvben otthonosak, azért semmi komoly tudós a magyar nyelvet szláv idiomának nem tartja. Határozottan állítja, hogy a magyar és finn-ugor nyelvek között azonos eredet nincs és nem volt soha.

Állításának igazolására rendkívül sok nyelvtani szabályt hoz fel.

A nyelv, a kifejezések, a formák technikájában magammal tisztába jövén — mondja Jókai — második feladatomban volt az ősmagyarok ezer év előtti testi alakját, szellemi belsőjét, uralkodó jellemét, viseletét, közmiveltégi fokát felfoghatóvá tenni.

A történetírás, a hagyományok, a régészet elég kiindulási pontot nyújtottak e feladatnál. Történelmi alapu munkánál a fantázia csak kiszínezni tud, de alakokat rajzolni nem képes; mert amit a képzelem vázlatoz, az mese, nem történet. A történelemben pedig még az írott adatnál is súlytöbb a valószínűség s ennek a megtalálásához az elvonás, abstrakció vezet.

Hogy az ezer év előtti magyarok erőteljes, harcokban gyakorlot, a pusztázó élet viszontagságaiban edzett alakok voltak, az bizonyos. Harcmódjukat, taktikájukat hiven adja elő az egykötű nagyhitelű történetíró.

Hogy nemzetüket száznolcz nemzetségre osztották fel, kétségtelemné teszi a családi élet, a patriarchális rendtartás bevett szokását.

A többnejűséget másokban kigunyolták, maguk közt nem tűrték, ami világosságot vet erkölcsi életükre. Az idegen történetíró följegyezte róluk, hogy hadjárataik alatt az ostrommal elfoglalt városokban a női erényt soha meg nem sörtették.

A magyarok istene (ahogy mi nevezzük) nem engedte, hogy ismétlődjék ugyan e hazában a hun nemzet katasztrófája, melyet világhódító diadalai után, az egymással versengő Etele-fiak testvérgyilkos harca semmisített meg. Az istenkéz letörtülte mind a négynek a nevét a történelem lapjáról. Adott helyettük egy ötödiket, akit már e haza földje csókolt meg születésekor, a választott számára rokonverból való társat.

Olyan momentumra ez a magyar nemzet történetének, mely egyfelől alapot vet a világtörté-

lembé játszó jövendőnek, másfelől a megragadó drámái és idilli jelenetek képét idézi képzeletünk elé, amit fölélnkitenek a hajdankor tündérekkel együttélő mesealakjai.

Rendkívül érdekes felolvasását Jókai következőleg fejezte be:

„Legyen nekem megbocsátva, hogy ez a tüneményes korszaka nemzetünk életének engemet egész életemen át arra csábított, hogy azt képzeletem segítségével láthatóvá tegyem s hogy e csábításnak életem alkonyán engedtem.

Talán jön még utánam nagyobb idők szülte, jobban látó szellem, aki azt, amit én gyöngye kézzel alkottam, megteremtí erősebb kézzel!”

Az előadást nagy figyelemmel hallgatták és Jókait perczekig éljenezték és tapsolták.

Öt percznyi szünet után Hegedűs István lépett a felolvasó-asztalhoz, hogy bemutassa Bacchylides egyiptomi sirokból előkerült husz költeményének és összes töredékeinek műfordítását.

Bevezető tanulmányában kimutatja, hogy a Pindarosz lángesze által háttérbe szorult keosi költőnek igen kedves és vonzó egyénisége van. Nem oly magasan szárnyaló, mélységes gondolatokban nem oly gazdag, mint Pindaros, de plasztikus, kerekded kompozíciójával, könnyed ritmusával, a drámái mozzanatok megható, csaknem balladaszerű feldolgozásával kiválóan érdekessé válik.

Mutatványul fel is olvasott részleteket fordításából.

Hegedűst is megéljenezték.

FŐVÁROS.

(Szakértők véleménye a vízművekről.) A főváros, amint már említettük is, a budapesti vízművek megvizsgálására külföldi és hazai szakértőket hívott össze, akik vizsgálódásaik eredményéről általánosságban ma délután adtak számot, Halmos János polgármesternél tartott értekezleten. Egyhangulag kijelentették, hogy minden eltérés, ami a vízműveknél a Salbach-féle eredeti tervtől történt a káposztásmegyeri egész telepnek határozottan előnyére vált. Ami azt a fölvetett kérdést illeti, hogy a volt budai vízszintes csövek helyreállítandók-e egyhangulag kijelentették, hogy ezt nem javasolják, maradjanak tehát ezek a csövek továbbra is eldugaszolva. A belső területen levő markó-utczai és buda-ujlaki telepre nézve az a szakértők véleménye, hogy ezeket, épen azért, mert belső területen fekszenek, lehetőleg minél előbb ki kell venni a használatból. Különösen hangsúlyozták azt is, hogy a budapesti vízművek általában jók s helyes alapul szolgálnak a továbbfejlesztésre.

(Megakadt hivatal.) A mérnöki hivatal egy idő óta nagyon sokat beszéltet magáról. Ez nem is volna baj, ha jól beszéltetne. Ma ez, holnap az a baj, a vége azonban mindeniknek az, hogy a mérnöki hivatal ismét nem csinált meg valamit a kellő időre. A legujabb ilyen mulasztása a Baross-utca szabályozása. Deczember elsejére kellett volna a tervek elkészítenie, de az urak nagyrésze szabadságon van s e miatt a munka januártizenötödikéig tart. A szabadság pedig köztudomás szerint a tisztviselők üdüléseért és nem a restancziák szaporításáért van.

VIDÉK.

(A kormány a ruthénekért.) Darányi Ignác földmivélségi miniszter a múlt év novemberében egy kirendeltséget létesített Beregmegye hegyvidéki részében. Ennek a hivatalnak az volt a feladata, hogy a ruthén lakosság életmódját, viszonyait tanulmányozza és keresse meg azokat az eszközöket, amelyekkel a nép gazdasági helyzetén és megélhetési viszonyain könnyíteni lehet. A miniszter ennek az akciónak a vezetését Egan Ede miniszteri osztálytanácsosra bízta, aki derekasan hozzá is látott földadatához. A bizottság hónapután, szerdán fogja első évi közgyűlését megtartani, amelyen eddigi működéséről beszámol és megállapítja a jövőre szóló munkatervét. A gyűlést

megelőzőleg háromszáz darab szarvasmarhát fognak a ruthén gazdák közt kiosztani, akik a kapott jószágokat öt esziendón át részletekben fizethetik meg. A gyűlésre sok vendég rándul le Szolyvára, a hova Munkácsról külön bérkocsik viszik őket. A gyűlésen Egan miniszteri biztoson kívül jelen lesz az egész verchovinai görög-keleti papság, Firczak Gyula munkácsi görög-katholikus püspök, Bereg-, Máramaros- és Ungmegyék főispánjai, több képviselő és valószínűleg az Országos Gazdasági Egyesület meg az Erdélyi Gazdasági Egyesület is. A bizottság működéséről, mely nemzetiségi szempontból is igen fontos az országra nézve, a beszámoló fog bővebben szólni.

(Az unitárius egyház főtanácsa.) A magyarországi unitáriusok egyházi főtanácsa tegnap kezdte meg Kolozsvárott tanácskozásait. Az ülést Ferencz József unitárius püspök vezette. Jelen voltak Dániel Gábor főgondnok, főrendiházi tag, Petrichevich báró, Horváth Kálmán, Bedő Albert volt államtitkár, Fekete Gábor királyi táblai elnök, Hajós János miniszteri tanácsos, Szentiványi Gyula és még sokan. Felolvasás után a püspöki és egyházközpont tanácsi jelentéseket tárgyalták s azután a püspök ebédet adott a jelenlevők tiszteletére. A lakomáról megleghangu táviratot intéztek Wlassics Gyula miniszterhez.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Luccheni. Erzsébet királyné elvetemedett gyilkosa fölött tudvalevőleg nemsokára ítélni fog a genfi esküdtszék. A gonosztevő annak tudatában, hogy úgy sem ítéltetik halálra, arczátlanul hetvenkedik és védőjének, Moriandnak, egyenesen megtiltotta, hogy érdekében enyhítő körülményeket hozzon fel. Mint Genfből írják, valahányszor beszél védőjével, ezt soha sem mulasztja el újból meg újból lelkerre kötni. Szerinte az ő bűnére nincs enyhítő körülmények, mivel ő tettét politikai okokból, előre megfontolt szándékkal és hosszas előkészületek után követte el. Lucchenit most csak egy gondolat foglalkoztatja: az a nyilatkozat, melyet a tárgyaláson ügyvédjének védőbeszéde után fel akar olvasni.

— Ez a beszéd lesz — ugymond — az én nagy anarchista-művemnek az apologiája.

Beszédét nagy gondal készíti elő és mindenáron el akarja mondani. Ügyvédjének védőbeszéde alig érdekli, de az ő műve, a saját beszéde, úgy gondolja, valóságos remekmű.

— Kilenecz krajczár. Nem volt hat krajczárja Chladnyi Istvánnak, a csavargónak, amivel bejuthatott volna a hajléktalanok menedékházába. Megtámadta hát Medlák Fannit, akiről tudta, hogy van pénze. Késsel összeszurkálta az öreg asszonyt és elvett tőle kilencz krajczárt. Nem is volt több pénze kilencz krajczárnál. Azon az éjszakán a hajléktalanok menhelyén aludt Chladnyi István és reggel még ellopta egy szomszédja ruháit is, mert véreszek voltak az ő rongyai. A gyilkos merénylet csakhamar kitudódott és Chladnyi István a törvény kezébe került. Ma tartotta a budapesti bünyfenyítő törvényszék ez ügyben a végtárgyalást. A vádlott tagadott, bár Medlák Fanni a szemébe mondotta, hogy meg akarta ölni.

— Nem igaz.

— A ruhákat sem lopta a menhelyen, kérdezte az elnök.

— No, azt nem tagadom.

— Miért tagadja hát merényletét, melyet már egyszer be is vallott?

— Tíz hónapja vagyok becsukva s nem tudhatok egy mindent. Nem vagyok én tudós ember.

Gál dr. védő kérelmére a törvényszék Hampel bíró elnöklése alatt elhatározta, hogy a tárgyalást elnapolja.

— A főlegyházi néppártiak. A budapesti esküdtszéknek ma vidéki vendégei voltak: főlegyházi néppártiak, akik Szolnok Lajos és Rónay Mihály sajtópörében tanuskodtak. Azzal kezdődött a háborúság, hogy Szolnok Lajost a függetlenségi párt besegítette az alpolgármesteri hivatalba, s a pártfogolt úgy hálálta meg a jóindulatot, hogy fölcsapott — néppártinak. Ennek a hitehagyásnak első következménye az lett, hogy az alpolgármester urat kigolyózták a függetlenségi körből.

Rónay Mihály ügyvédjelölt és Fazekas László, akik azelőtt legtöbbet buzgólkodtak Szolnok érdekeiben, nem érték be ezzel és megindult a háboru írásban és szóval. Ha a hadakozó felek kifáradtak kissé a harcban, a Feuer Illés néppárti elvtárs lapja, a „Hiradó“ gondoskodott róla, hogy ki ne aludjék a viszálykodás tüze. Ez a lap addig cikkezett Rónay ellen, míg ez meg nem sokalta a dolgot és elő nem állott egy hirlapi cikkel, majd egy „Igazság“ című röpirattal. Ebből a két replikából kelekezett a mai sajtópör. Szolnok sértőknak találta Rónay cikkeit és törvény elé vitte a dolgot. Ma tartotta meg a budapesti törvényszék ez ügyben a tárgyalást, a melyen Zsitvay Leó elnökölt. Mind a két fél részéről több tanut idéztek be, ezek azonban semmi érdekeset sem valloztak. Ha csak azt nem tartjuk érdekesnek, hogy a néppárti Feuer Illés időközben kormánypárti lett. Jenovay Dezső dr. vád- és Vig Viktor dr. védőbeszéde után az esküdtek Rónayt egyhangulag felmentették a két rágalmozási vád alól, de tíz szóval kettő ellen és nyolcz szóval négy ellen vétkesnek mondták két becsületsértésben. Ezekért a sajtóbíró Rónayt tizennégy napi fogházra és negyven forint pénzbüntetésre ítélte.

— Házasság testvérek között. A nagyváradi törvényszéknek — mint levelezőnk írja — nemsokára érdekes válópörben lesz alkalma döntenie. A házasfelek, akik pedig egymást nagyon szeretik, és már huszonegy év óta élnek holdog házasságban, a válást azon okból kérik, mivel tudomásukra jutott, hogy ők tulajdonképpen testvérek. Ez ügyben megindították a vizsgálatot, amely aztán kiderítette, hogy a házasfelek tényleg egy apától származnak, bár két anyjuk volt. Szüleik korán elhaltak s a két árvát rokonaik nevelték fel más-más vidéken. Annak idején egyik sem tudott a másik létezéséről. Nagyváradon ismerkedtek meg, megszerették egymást és végül összeházasodtak, anélkül, hogy sejtelmük lett volna a köztük fennálló vérségi kötelékről. Most is csak egy elsárgult régi levélből tudták meg, hogy testvérek és nekik tovább nem szabad együtt élniök. A férfi becsületes csizmadiamester Nagyváradon. Gyermekük nincsenek.

A józseftéri postasikkasztás.

Fiatal felesége, szép kis gyermekei voltak Tóth Kálmánnak, aki postatiszt volt a józseftéri postahivatalban. Az érettségi vizsgálatot kitűnően tette le, jogot is végzett, a felebbvalói pontos, lelkiismeretes hivatalnoknak mondták még ma is. A fizetése azonban kilenczszáz forint volt, kilenczszáz forintból pedig Budapesten nem élne meg ma már Diogenes sem. Mikor elkészült tanulmányával, fogalmazói állásért folyamodott. Kineveztek egy ügyvédjelöltet, egy zálogházi irnokot, Tóth Kálmánt pedig, akit a hivatalos minősítvényi táblázat „az előléptetésre kiválóan érdemes“nek ítélte, mellőzték. Ez azután végkép elkészerítette. Százerek fordultak meg a kezén mindennap és a bankjegyek angyalai elcsábítják a gyöngye embert, különösen, ha éheznek.

Tóth Kálmán 91057 forint 48 krajczárt sikkasztott el két nap alatt és a feleségével megszökött Amerika felé. Csakhogy a terve nem sikerült, a brémai rendőrség felismerte és elfogta mielőtt hajóra szállhatott volna. Az elsikkasztott összeg is majdnem teljesen megkérült. Tóthot feleségével együtt hazaszállították és hivatali sikkasztás miatt felelősségre vonták.

Ma állott bírái előtt. A tárgyaláson Haupt Albin elnökölt, a vádat Pataky Gyula alügyész, a védelmet Weisz Ödön dr. ügyvéd képviselte. A vádlott töredelmesen beismerte bűnét, nem tagadott, nem is védekezett. A sikkasztást úgy követte el, hogy a cheque-számlára befizetett összegeket nem vezette be a naplóba, a szelvényeket pedig megsemmisítette. Két ilyen befizetésen kívül hat pénzeslevelet is elsikkasztott.

Alföldi Zoltán postatisztár azután a hivatalbeli pénzkezelést ismerteti. Felvilágosításai szerint Tóth olyan pénzesleveleket, melyeket a rovatlapon elküldöttnek jelzett, visszatartott.

Előnk: Mennyi a sikasztott összeg?
— 90157 forint 48 krajczár, de a kárösszeg emelkedik 2 forint 65 krajczárral.
— Hogyan?
— A felek reklamációjából felmerült költségek címén.

Előnk: Konstatálom, hogy a kár 5629 forint.

A perbeszéd meghallgatása után a bíróság folytatólagos büncelekményt állapított meg és Tóth Kálmánt hat évi fegyházra ítélte el. Ezenfelül tíz évi hivatal- és jogvesztésre is elítélte. Súlyosbító körülménynek vették az elszakított összeg rendkívüli nagyságát.

A közvádlo a minősítés tekintetében felebezést jelentett be és felebbezett az elítelt is.

SPORT.

† **A Prie du Jubilé.** Holnap futják a száz-ezer frankos Prie du Jubilé akadályversenyt Auteuilban. A 7200 méteres futamban Breemount's Pride és Cathal a favoritok.

† **Bonvivant.** A Henckel Memorial tegnapi győztese, Bonvivant, összesen kilencszer futott. Legelőször a budapesti tavaszi meeting második napján jelent meg a nyilvánosság előtt a kétévesek versenyében, ahol második volt Drift mögött. A Tattersall-díjban már könnyen győzött Leader ellen, melyet aztán újabb vereség követett. Az Aspirant-versenyben ugyanis Cid, Hortobágy és Chryseis mögött helyezetlenül futott. Cid a kétévesek 1300 méteres versenyében újra legyőzte, sőt Brodler is előtte érkezett a célhoz. Néhány nappal később a kétévesek eladó versenyében győzött Damiette, Barnato és Philine ellen, de a győztesre nem volt ajánlat. Később az Ujpesti-díjban Szeszélyt győzte le, ellenben a Stronzian-handicap-ben, melyet Barnato II. nyert meg, már negyedik volt Szeszély mögött. Azután újra egy eladóversenyben győzött, de megint csak nem volt reá ajánlat. A Henckel-Memorial előtt még a Gourmand-handicap-ben futott, ahol küzdelem után Cid-et és Galifard-ot győzte le. A Henckel-Memorialban aratott biztos győzelme azt mutatja, hogy Cid csaknem olyan jó ló, mint Bonvivant. A jövő évi derbyben azonban Cid-del nem fog összekerülni, mert a szürkének nincsenek klasszikus kötelezettségei, ellenben Bonvivant a berlini Union kívül minden nagyobb versenyben lúthat.

Agár-verseny Zemplénben.

(t. J.) Sok külföldi kutyaversenyt láttam, számos kiállítást jártam be, de még sohase láttam szebb ilyenfajta összejevetelt, kedvesebb képet, mint az Andrassy Tivadar gróf hitbizományi birtokán tegnap és tegnapelőtt rendezett agár-versenyen.

Zemplén vármegye színe-jára jött össze ezen a találkozón és igazi ragyogó őszi nap kedvezett e szép sport híveinek. Felöltő nélkül volt az egész társaság, még a nagyszámú női közönség is.

Feltűnő szép négyes fogatok voltak, amelyek közül különösen az Andrassy Géza grófé, Wladár Emilé, Hadik Endre grófé, Fischer Gusztáv báróé tűntek ki. Ami pedig kevés vidéken szokás a a gyepős és ostorhegyes lovak nyakán megszé halatszós és csengő van, mintha lakodalmas menethe indulnának.

A négyeseken kívül huszonnégy kettős fogat volt, amelyek kiállításra, izlésre a négyes fogatokhoz váltak méltónak; ezenkívül volt egy kétkerekű amerikai kocsi, amelybe Spilenberg József Gerle nevű kanczája volt fogva. Spilenberg e sorok íróját árkon-bokron a lovasok után vitte, olyan vakmerően, hogy majd a nyakunk tört a merész vállalaton.

A harminczhat urlovas felvonulásánál csak a megjelent szép hölgyek csoportja volt szebb és festőibb kép.

Minden kocsi valóságos tárháza volt a jobb nál jobb eledeleknek, italoknak, melyeknek kínálásában valóságos művészetet fejtettek ki a zempléni szép asszonyok.

A mesés kedvességben a következő hölgyek versenyeztek:

Cseley Lajosné, Dókus Gyuláné, Dienes Istvánné Marcsa és Rózi leányaival, Turay Pipi, Jendrassik Aladárné, Molnár Béláné, Nemethy Ödönne Mariska, Sári és Anikó leányaival, Pajzos Mariska és Anna, Mauks Árpádné Juliska leányával, Szemere Vilma, Okolicsányi Olga, Kazinczy Otília.

Az arisztokráciának következő tagjai voltak jelen:

Andrassy Géza gróf egyleti elnök Marica leányával és Károly fiával, Andrassy Tivadar gróf és neje, Hadik Barkóczy Endre gróf és neje, Lónyay Gábor gróf és neje, Andrassy Sándor gróf, Andrassy Gyula gróf, Hoyos Viktor gróf, Hoyos Sándor gróf Róza és Mária leányaival, Pintér Istvánné, Hoyos Vili gróf, Fischer Gusztáv báró, Fischer Lajos báró, Versebe Hartwig báró, Vécsey Tamás báró, Hoyos Alex báró,

A vidék notabilitásai közül a következők vettek részt:

Dókus Gyula egyleti titkár, Wladár Emil egyleti alelnök, dr. Molnár János egyleti főorvos, Turanovics László, Turanovics Tihamér, Molnár Béla, Nemthy József, Okolicsányi Sándor hágai követ, Mauks Árpád, Ganzagh Miklós, Cseley Lajos, Orosz Miklós, Bernáth Zoltán Ungból, Leibach Keresztély Bácskából, Horváth Miklós, Adriányi Emil, Gőrgy Pál, Spilenberg József, Malonyay Tamás, Szemere Gáspár, Bernáth Béla, Berzowicz Béla, dr. Kovács Gábor.

A vidék nagyszámú intelligenciája volt még jelen a versenyeken, továbbá Miss Dalla és Mr. William Sausin Welsből. Ez utóbbi nem győzte eléggé dicsérni a magyar társadalmat, valamint sportszempontról nem győzött eléggé csodálkozni az erős magyar nyulakon.

A verseny helye egy magas domb oldala volt, amelynek alján remek síkság terült el. A domb tetején egy kis erdő van, hova természetesen menekszik minden nyul. Erről a dombtetőről nézi a lovon nem ülő közönség a verseny lefolyását s a küzdelem ott végződik néha a nézők ábai előtt.

A versenyekre következő agarak jelentek meg: Swipp, Makaroni, Krinolin: Báró Vécsey Alfonz tulajdonai.

Remény I., Kudarec: Wladár Emil tulajdonai.
Piczi: Tulajdonos dr. Molnár Béla.
Szeles: Tulajdonos báró Fischer Lajos.
Ladý, Remény II.: Tulajdonos Cseley Lajos.
Fecske: Tulajdonos Szemere Gáspár.
Vaján: Tulajdonos Bernáth Zoltán.
Remény III.: Tulajdonos Orosz Miklós.

Több összevetés után Wladár Emil „Kudareca” maradt fenn s így ő nyerte az idei billikomot. Ez a tizenegy hónapos kis kutya rendkívüli képességet mutatott.

NYILT-TÉR.

A legnagyobb gavallérok

is viselhetnek feltűnő olcsó árért kézen kapható uri ruhákat, ha szükségleteiket nálunk szerzik be. A mesterszabást czégünk elsőkelő hírneve biztosítja, a munka kivitelét pedig az üzlet képe elárulja. Méretutáni megrendelésekre külön azövetraktárunk van, kizárólag tiszta gyapjúvalóban gyönyörű mintájú kelmékből.

Karácsonyi és Társa

fűrészsabók

IV. ker., Múzeum-körut 39.

GLOGOWSKI és TÁRSA
BUDAPEST,
Erzsébet-tér 19.

REMINGTON

trégépet
cigarettes, vételek elvezetése
nélkül, az ország bármely részében bemutató

RÉVAI TESTVÉREK

IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVKIADÓHIVATALA

Összes üzleti helyiségeit helyszűke miatt

VIII., Üllői-ut 18. szám alá

külső az intézet céljaira épült nagy könyvtárába tette át.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, október 31.

	okt. 31. cents	okt. 29. cents.
Buza decemberre	74 ¹ / ₂	73 ¹ / ₂
„ májusra	72 ³ / ₄	72
Tengeri decemberre	38 ¹ / ₂	38

Chicago, október 31.

	okt. 29. cents	okt. 31. cents
Buza decemberre	66 ³ / ₄	66 ¹ / ₂
Tengeri decemberre	32 ¹ / ₂	32 ³ / ₄

Ipar- és kereskedelem.

Magyar kereskedelmi társaság. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatósága legutóbbi ülésében Vajda Izidor eddigi igazgató-helyettes a társaság igazgatójává nevezte ki s ugyanőt a társaság képviselőjében a fumei Kereskedelmi-Bank igazgatóságába is kiküldte.

Országos állatvásárok. Magyarországon szeptember hónapban 428 országos állatvásár tartott. Ezekre az állatvásárokat felhajtató 492.730 darab szarvasmarha, 179.997 darab ló, 184.198 darab juh, 102.949 darab sertés. Eladott 179.914 darab szarvasmarha, 41.728 ló, 65.596 juh, 48.656 sertés. Legtöbb szarvasmarhát a tordai, medgyesi, magyar-láposi, nagyszabeni, gyulafehérvári és marosvásárhelyi vásárra hajtottak fel, legtöbb lovat Bajára, Temesvárra és Gyulára, legtöbb juhot Gyulára, Nagyszabembe és Lippára, legtöbb sertést Temesvárra és Nagyváradra.

Köbányai sertésplac, okt. 31. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli sulyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 47¹/₂—48 krig. Közép (páronként 251—320 kgrig terjedő sulyban) 48—49 kr. Könnyű (páronként 250 kgrig terjedő sulyban; 49—50 kr. Szerblai: Nehéz (páronként 260 kgr. felüli sulyban) 47¹/₂—48 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) 47—47¹/₂ krajczárig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 46¹/₂—47 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. okt. 29. napján volt készlet 41371 darab, okt. 30-án felhajtott 804 db, október 30-án elszállított 1299 darab, október 31-ére maradt készletben 40876 darab. A hizott sertés tüzet irányzata csöndes.

Bécsi vágómarhavásár, október 31. A mai vásárra felhajtott: 2786 darab magyar, 612 darab galicziai, 2179 darab bukovinai, 519 darab német, összesen 5262 darab vágómarha. Üzlet kedvezőtlen és vontatott. Jegyzések: Magyar hizótkör I. minőségű 85—88 frt, kivételesen — frt, II. minőségű 81—84 frt, III. minőségű 26—30 frt; galicziai hizótkör I. minőségű 85—88 frt, kivételesen — frt, II. minőségű 82—84 frt, III. minőségű 27—31 frt; német hizótkör I. minőségű 87—40 frt, kivételesen — frt, II. minőségű 82—88 frt, III. minőségű 28—31 frt, legelő ökör 20—26 forint, bika és tehén 19—34 forint.

Bécsi sertésvásár, október 31. A mai sertésvásáron bejelentettek 8319 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 8419 darab fiatal sertést 3718 darab magyar hizott sertést, összesen 7187 darabot. A nagy felhajtás következtében a vételkezd nagyon vontatott. Jegyzések: kilogrammonként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű sertés 44¹/₂—45¹/₂ krajczáron, kivételesen 46 krajczáron, középminőségű sertés 42—44 krajczáron, könnyű sertés 38—41 krajczáron, fiatal sertés 35—45 krajczáron.

Budapesti szarvómarhavásár, október 31. A mai vásárra felhajtott 972 darab hizalt ürd, 557 darab feljavított juh, 55 drb hisorolt juh, továbbá 445 darab belföldi élőborju, 20 darab rugott borju. Napiárak: Hizalt ürd 17—19 páronként, 19—21 100 kilonként, feljavított juh 12—15 páronként, 17—19 100 kilonként, kiverő juh 6—10 páronként, 14—18 100 kilonként, anyajuh 9—12 páronként, 16—17 100 kilonként, belföldi borju 34—50 100 kilonként, rugott borju 18—22 100 kilonként.

Közlekedés.

Kocsihány a déli vasuton. Vasárnapi szünnapunkban a közönség köréből érkezett panaszt közöltünk, amelyre vonatkozólag most a déli vasut fizetigazgatóságától a következő nyilatkozatot kaptuk:

Tekintetes szerkesztőség!

Bessen lapjának folyó évi október hó 30-iki számában a déli vasut barcsi állomásán beállott kocsihiányról szóló közlemény jelent meg és ehhez a déli

vasut szervezési viszonyairól oly megjegyzéseket fűzött, melyek tájékoztatására éppen nem valának. Így a többet közt azt állítja, hogy a kocsitelep szaporítása, melyet a déli vasut a felvett márkakötéséből fedeztet, csak az osztrák vonalnak vált előnyükre. Pedig a déli vasuti teherkocsi-telep egységes, mely nem oszlik meg a két hálózat szerint, ami a magyar vonalnak csak előnyükre szolgál és pedig azon okból, mert Magyarországból a kivétel főleg távoli osztrák és külföldi állomásokra történik minél fogva a kocsitelep közösségének azon számszerűleg is könnyen kimutatható előnye van, hogy a déli vasut magyar vonalainak azon esetében is állanak kocsik rendelkezésre, ha a pálya hosszának megfelelő számú kocsik tömegének által kibaszálva külföldön mozognak, illetve amíg azok onnét visszatérnek. Hogy a déli vasut teherkocsi-telepe kielégítő, már abból is kitűnik, hogy a hálózat 2500 kilométernyi összhossza mellett majdnem 14.000 teherkocsi volt használatban, vagyis kilométerenkint körülbelül 6 kocsit; ez pedig oly arány, mely más vasutnál alig áll fenn.

Épügy azon állítása, hogy a déli vasut magyar vonalai Bécsből igazgattatnak, teljesen helytelen, mint-hogy a magyar vonalak üzletigazgatósága ügykörének tavaly történt bővítése folytán — melyről a t. szerkesztőség a múlt év február havában a Vasuti és Közlekedési Közlönyben megjelent közleményből tájékozást szerezhet, — a budapesti üzletigazgatóság a bécsi igazgatóságtól egészen függetlenül intézi a magyar vonalak üzleti szolgáltatásának minden egyes ágát.

Hogy Barcs állomáson rövid időn át a kocsierkezés mégis fennakadt, annak oka abban keresendő, hogy a gyümölcs, szőlő, must, szilva stb. szállításhoz szükséges fedett teherkocsikban, az idén későn megindult gabnaszállítványokkal egyidejűleg rendkívül nagy hiány állott be és 5000-nél több ilyen fajta déli vasuti kocsi idegen vasutakon van forgalomban. Mindennek dacára Barcs állomás kocsiszükséglete folyó hónap 21-ike óta folyvást kielégítő módon fedeztetett.

Budapesten, 1898. október 31.

Az üzletigazgatóság.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, október 31.

(A márcziusi buza.)

Ugy látszik, a vidék nem akarja felfogni, hogy az a buza, amely ma a készáru-piaczon megért tíz forintot, hogy annak az értéke négy hónap múlva már nem lesz ilyen magas. A provinciális spekuláció vásárolja a márcziusi búzát, tekintet nélkül a budapesti tőzsde esetleges lanyha hangulatára, sőt felhasználnak minden áresést újabb vásárlásokra. Ily dispozi-ció mellett jelentékenyebb lanyhulásról a közel jövőben nem is lehet szó.

(A fordulópont.)

A múlt heti lanyhaságnak tényleg átmeneti jellege volt, amint ezt előre is jeleztük. A purifikáció megtörtént és most azt kell hinni, hogy kedvező hangulat fenmarad. Persze egyes intermezzóktól eltekintve. A ma esti zárlat főleg buzára nézve árvajulást tüntet fel. Jegyez buza márcziusra 9 forint 64 krajczárt, rozs 8 forint 26 krajczárt, tengeri 4 forint 69 krajczárt, zab 5 forint 94 krajczárt. A buza ára tehát a reggeli megnyitáshoz viszonyítva 20 krajczárt nyert.

(A malmok.)

A malmok tényleg szünetelhetnének most egy kissé a vásárlással, mert az őszi „ruminak” a lisztüzletben immár vége, legalább egyelőre, és némi buzakészlet felett is rendelkeznek. De hát külsőben van november hónapja, a helyi állomány nem hogy gyarapodna, hanem folyton apad; ma csak mintegy 100.000 métermázsza buza tárol a közraktárakban. Ily körülmények között nem tanácsos készületlenül neki menni a télnek. Végre is nem menne természeti tűneményszámba, ha egy szép novemberi reggelen arra ébrednénk, hogy az éjjel a higany-oszlop a zérus alá szállt le. Hozzá kell tehát látni a vásárláshoz és ma is csak az első félóránban tetszelegtek maguknak a malom be-vásárlók a duzzogó szerepében, később szilárduló határidő-kurzusok hatása alatt derekasan hozzáfogtak, sőt végül néhány krajczárral felemelt ár-követelések sem riasztották vissza a malmokat. Elkelt mintegy 25.000 métermázsza, kizárólag korai termék.

(Egyéb czikkok.)

A többi gabonaneműben korlátolt volt a for-galom változatlan árak mellett. Rozsért Budape-sten 7.95—8.05 forintot fizettek, Bécsben pedig a következő árakat engedélyezték: Pápán 8 forin-tot Szereden 8.10 forintot, Csornán 8.05 forintot, polyságon 7.75 forintot, Devecseren 7.65 forintot

Perbetén 7.90 forintot, Érsekújváron 7.80 forintot, Pöcsmegyeren 8. forintot. — Takarmány-árpa Kő-bányán 6.60 forintig terjedő árakat ért el. Bécs-ben fizettek jobb árpaért: Léván 6.95 forintot, Szarvason 7.95 forintot, Siófokon 6.70 forintot, Érsekújváron 7.10 forintot, Mohácson 6.60 forintot. Csornán 7.50 forintot. — Zab helyben 5.60—6.10 forintot jegyez. — Tengeri változatlan.

(A vaskapu.)

A vizállás ismét apadóban van. A múlt hé-ten számos hajórakomány hagyta el ugyan a Vas-kaput, a Budapestre irányított buzaküldemények azonban alig tesznek 40.000 métermázsát, amint kitűnik a következő jegyzékből, mely október 29-ig való aldunai elhajózásokat sorolja fel:

Uzár- szám	irányítva	buza	tengeri rozs ezer métermázsza	rozs	köles
7004	Budapestre	—	2.5	—	—
65116	"	—	3.7	—	—
5723	"	4.1	—	—	—
69	"	—	1.1	—	—
5706	"	—	3.1	—	—
65105	Passauba	4.2	—	—	—
6540	Budapestre	4.0	—	—	—
6508	Passauba	—	4.1	—	—
5711	Regensburgha	3.2	—	—	—
467	Budapestre	—	2.8	—	—
8202	"	5.2	—	—	—
6560	"	—	4.2	—	—
6587	Passauba	4.0	—	—	—
5726	Bécsbe	3.4	—	—	—
6527	"	4.3	—	—	—
65186	"	—	—	4.2	—
7003	"	—	4.2	—	—
8204	"	5.9	—	—	—
6535	"	—	4.6	—	—
6548	"	—	4.7	—	—
96	"	—	3.3	—	—
371	"	—	3.3	—	—
33	"	—	4.2	—	—
203	Regensburgha	3.2	—	—	—
464	Budapestre	—	2.8	—	—
65111	"	—	4.5	—	—
65160	Passauba	—	4.4	—	—
7007	Budapestre	3.4	—	—	—
75	"	3.8	—	—	—
461	"	—	3.1	—	—
318	"	—	3.1	—	—
241	Bécsbe	3.0	—	—	—
299	Budapestre	3.6	—	—	—
332	"	—	3.4	—	—
6595	"	—	—	5.4	—
65208	"	—	—	5.3	—
6575	Bécsbe	5.3	—	—	—
65171	Budapestre	—	—	4.9	—
65173	"	—	5.0	—	—
367	"	—	3.4	—	—
6580	"	—	—	4.1	—
65190	"	4.2	—	—	—
6532	"	—	—	4.0	—
65177	"	—	4.5	—	—
65175	"	—	—	5.1	—
6565	"	—	—	4.1	—
171	Bécsbe	—	2.9	—	—
66	Budapestre	—	—	4.2	—
5718	Bécsbe	—	4.9	—	—
604	Budapestre	—	2.5	—	—
65155	Bécsbe	—	—	5.0	—
65191	"	5.2	—	—	—

(A nemzetközi placz.)

A külföldi vásárokon nagyjában egyelőre megállapodtak az árak. A szombati amerikai tőzs-deken számot nem tevően (egynyolczad és ötnyolczad) hanyatlottak a kurzusok. Ugy látszik, az Unióban is lábrakapott az a meggyőződés, hogy jöllehet az idei eredmény az évtized leggazdagabb termését képviseli, az árak lanyhulásától nem igen kell tartani, mivel az utolsó három évben a világ termése nem fedezte a fogyasztási szükségletet, amely évről-évre progresszív mértékben növekedik.

A fontos körülményt statisztikusok nem ve-zik kalkulációba és náluk ma is ugyanaz a fogyasztási mennyiség az alap, mint akár tíz év előtt. Pedig 1894. óta az emberiség, William Croo-kes, a híres nemzetgazdász számítása szerint 24 millió lélekkel gyarapodott. A termelők itélik meg világszerte leghelyesebben a szituációt és az ame-rikai farmerek eddig ép oly tartózkodók voltak a kínálatban, mint a magyar gazdák. A július-szeptem-beri időszakban 61.800.000 quartert szállítottak az idén szemben a múlt évi 72.800.000 quarterszel. Odaát a kiürült raktárak folytán szintén korábban fogtak hozzá az új termék fogyasztásához, mint máskor és 30 millió bushelre teszik azt a buzamennyisé-gét, amelyet ebben az évadban a termelők már az első hetekben az új búzából elfogyasztottak. A mai kontinentális piaczkon változatlanok maradtak az árak, csak Liverpoolban csökkent a redwinter kurzusa 1/2 pennyvel.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 81 k. átlag 10.60 frton, 600 mm. 79 k. átlag 10.60 frton, 400 mm. 79.5 k. 10.45 frton, 100 mm. 79.8 k. 10.50 frton, 100 mm. 79.8 k. 10.77.5 frton, 400 mm. 79.3 k. kevert 10.40 frton, 200 mm. 79 k. kevert 10.35 frton, 500 mm. 79 k. 10.40 frton, 400 mm. 79 k. 10.42.5 frton, 200 mm. 78.5 k. 10.40 frton, 500 mm. 78.5 kevert 10.30 frton, 250 mm. 78 k. kevert 10.20 frton, 200 mm. 78 k. üzskős 10.20 frton, 200 mm. 77.5 k. kevert 10.25 frton, 1980 mm. 77.5 k. 10.35 frton, 100 mm. 76.3 k. 10.— frton.

Pestvidéki: 150 mm. 79 k. 10.30 frton, 100 mm. 80 k. 10.47.5 frton, 200 mm. 78 k. 10.30 frton, 1100 mm. 77.5 k. 10.30 frton, 200 mm. 77 k. 10.10 frton, 100 mm. 75.5 k. 10.05 frton.

Bácskai: 250 mm. 75.5 k. 10.15 forinton, 1850 mm. 74 k. 9.85 forinton, 3000 mm. 74 k. 10.— frton.

Dunai: 2900 mm. 75.5 k. 9.85 frton, 1850 mm. 72.5 k. 9.10 frton.

Felsőmagyarországi: 150 mm. 80 k. 10.32.5 frton, 200 mm. 78 k. 10.05 frton, 500 mm. 76 k. 10.05 frton, 100 mm. 78 k. 10.30 frton. Mind három hónapra.

Rozs. (uj) 200 mm. pestvidéki 8.15 frton, Budapestén készpénzben.

Zab. (uj) 800 mm. elsőrendű Budapest 5.95 forinton, 200 mm. közönséges 5.70 frton, 100 mm. 5.67.5 frton, 300 mm. kevert 5.55 frton. Budapest készpénzben.

Tengeri. (ó) 300 mm. oláh Budapest 5.52.5 frton készpénzben.

Árpa. (uj) 300 mm. takarmány Budapest 6.45 frton, 100 mm. serfőzdei Tiszaföldvár 6.25 frton, 300 mm. serfőzdei Jászberény 6.70 forinton készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	ó vagy uj	faj	100 kgr. készpénz-ára		100 kgr. készpénz-ára	
			hektolitereként suly kilogrammban	frtól frtig	hektolitereként suly kilogrammban	frtól frtig
Buza	uj	tiszavid.	74	—	75	3.70 9.55
			76	9.90 10.—	77	10.05 10.10
			78	10.15 10.25	79	10.30 10.35
			80	10.40 10.45	81	9.65 9.80
"	"	pestvidéki	74	—	75	—
			76	9.85 9.95	77	10.— 10.05
			78	10.10 10.20	79	10.25 10.30
			80	10.35 10.45	81	—
"	"	fehérm.	74	—	75	9.70 9.85
			76	9.90 10.—	77	10.05 10.10
			78	10.15 10.25	79	10.30 10.35
			80	10.40 10.45	81	—
rozs	"	elsőrendű	70—72	8.05 8.10		
		másodr.		8.00 8.05		
árpa	"	takarm.	60—62	6.20 6.50		
		szeszfőz.	62—64	6.80 7.80		
		serfőzésre	64—66	7.80 8.70		
zab	uj	—	39—41	5.75 6.10		
tengeri ó	"	bánsági	—	5.55 5.65		
		másnemű	—	5.50 5.55		
repce	"	káposzta	—	12.25 12.75		
		másnemű	—	—		

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárlata		Lászlófalvi árfolyamok
		október 31-én péntek	október 23-án péntek	
buza	október	—	—	—
"	november	—	—	—
"	márczius	9.57	9.59	9.48 9.50
rozs	október	—	—	—
"	november	—	—	—
"	márczius	8.12	8.21	8.10 8.12
tengeri	október	—	—	—
"	november	—	—	—
"	május	4.68	4.70	4.68 4.68
zab	október	—	—	—
"	november	—	—	—
"	márczius	5.90	5.92	5.91 5.93
repce	augusztus	12.70	12.80	12.65 12.75

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. Buza márczius 9.48—44—62—9.57 frton. Rozs márczius 8.10—25—8.20 frton. Tengeri május 4.67—70—4.69 frton. Zab márczius 5.88—5.92 frton. Repce augusztus —.— frton.

Délután. Buza márczius 9.60—9.84 frton. Rozs márczius 8.24—8.26 frton. Tengeri május 4.68—4.69 frton. Zab márczius 5.92—5.94 frton. Repce augusztus 12.70—12.75 frton.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 86000 mm. Rozs 5800 mm. Arpa 39200 mm. Zab 28000 mm. Tengeri 10500 mm. Liszt 10900 mm.

Raktárbáz: Buza 23337 mm. Rozs 1817 mm. Arpa 596 mm. Zab 1285 mm. Tengeri — mm. Liszt — mm.

Silos: Buza 12000. Tengeri 500.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, kedd, 1898. november 1-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Délután fél 3 óraker mérsékelt helyárak mellett:

Általános bérletszűnetben:

Iskarióth.

Eredeti tragédia 5 felvonásban. Irta Várady Antal.

Személyek:

Pontius	Szacsavay
Annás	Bercsényi
Ruben	Egressy
Isachar	Horváth
Kaiphas	Pálfi
Ahasver	Szigeti Imre
Naphthali	Ivanti
Iskarióth	Bakó
János	Mihályfi
Magdolna	Jaszai M.

Este fél 8 óraker rendes helyárakkal:

Évi bérlet 131. Havi bérlet 29. Harmadszor

Don Pietro Caruso.

Színmű 1 felvonásban. Irta: Bracco Roberto. Fordította: Radó Antal.

Személyek:

Don Pietro Caruso	Gábornyi
Margherita	leánya
Fabrizio	Török L.
	Horváth

Bűnhődés.

Színmű 3 felvonásban. Irta Dumás Sándor. Fordította Festetics Andor.

Személyek:

Henry Dumant	Gyenes
Jean Alvarez	Kovács
Mathilde	P. Márkus
Jeanne, kis leánya	Rudai T.
Larceyné	Szacsavayé
Szolgá	Narozisz

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 115. Havi bérlet 1

A bibliás ember.

Zenés színjáték 3 felvonásban. Zenéjét és szövegét szerette Kienzl. Fordította Radó Antal.

Személyek:

Kurátor	Szendrói
Mária	Kaczer M.
Magdolna	Hügermann
János, tanító	Takács
Mátyás	Arányi
Xaver, szabó	Bádnoki
Antal, puskműves	Hegedűs
Frigyes	Bornay
Neje	Ertis M.

Kezdete 7 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ

Délután fél 3 óraker bérleten kívül mérsékelt helyárakkal:

A molnár és gyermeke.

Népdráma 5 felvonásban. 10 képben. Irta Raupach. Ford. Szerdahelyi József.

Személyek:

Reinhold Kristof	Szabó A.
Mária	Gazsi M.
Kunigunda	István
Erdőbénye	Siposné
Konrad, fia	Szirmai
Evelin, lelkész	Várnai
John, szőlő	Horváth
Reinhold	Kiss M.
Margareta	Vidorné
Soltz Jakab	L. b. n. szky
Rádlér András	Hegyesi

Este fél 8 óraker rendes helyárakkal:

A varázsgyűrű.

Operetta 3 felvonásban. 5 képben. Irta: D'Ennery, M. G. de Burani. Ford. Kőrösi Gyula. Zenéjét szerette: Planquette R.

Személyek:

XV. Lajos	Szirmai
De Charannes	Lubinszky
René	Z. Dárdy G.
Leocadie	Vidorné
De la garde Georges	F. Hegyi
Nicolas	Vidor
Michélette	Küry Klára
Valpurga leány	Soltvári
Arctis	Kiss M.
La Popelinière	Ternyi

VÁRSZÍNHÁZ

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ

Délután fél 3 óraker mérsékelt helyárak mellett:

Örült — vagy szent?

Dráma 3 felvonásban. Irta: José Echegaray. Spanyolból fordította Szalai Emil.

Személyek:

Don Lorenzo	Gál
Angela, felesége	Haraszthy
Inés, leányuk	Nógrádi J.
Almonte	R. Rostagni
Eduardo, herceg	Beregi
Juana	Hunyady M.
Don Tomas	Balassa
Dr. Bermudez	Kazalický
Braulio	Mátrai
Benito	Rónasszki

Este 7/8 óraker rendes helyárakkal:

799. szám 799. szám.

Szöke Katalin.

Dráma regé 3 felvonásban. 4 képben. Irta: Voss Rikhard. Fordította: Makai Emil. Zenéjét szerette Pfitrich G.

Személyek:

Az ifjú Halál	Fáy Sz.
Szent-Katalin képe	Molnár
Werner Katalin	Haraszthy
Gyuri (6 éves)	Halász
Lőrincz	Bohnár
Márton	Rónai
Annuska	Gerdő
Magda	Cselka J.
Tera	Varsányi

MAGYAR SZÍNHÁZ

Délután fél 3 óraker mérsékelt helyárakkal:

A molnár és gyermeke.

Népdráma 5 felvonásban. 10 képben. Irta Raupach. Ford. Szerdahelyi József.

Este 7 óraker rendes helyárakkal:

Glóriás asszonyunk.

Óda Erzsébet királyné emlékeztetére. Irta: Makai Emil. Szavaltja: Szarvassy Ilona.

Aranylakodalom. 1848—1898.

Látványos alkalmi játék nyolc képben, dalokkal és táncokkal. Irta: Beütty László és Hákosy Viktor. Zenéjét összeállította: Fekete J.

Személyek:

Koltay Jenő	Molnár L.
Katalin	Szarvassy
Hanka	Aranyossy
Vidacs János	Kemény
Emerenzia	Sz. Sallasi
Ben, lakosok	Laposs
Peitőfi szászok	Gábornyi
Miklós, János	Részegyi
Krausz bácsi	Sz. Kálm.
Táncosok	Kovács
A kormányzó	Füredi B.
Kurucz kapitány	Kardos
Pista, vőlegény	Ódry
Boriska	Szalay
Nikolajevics Irán	Gereb. K.
Szergejevics	Ódry Z.

VÁROSLIGETISZÍNHÖR

Igazgató: Feld Zsigmond.

Délután fél 5 óraker lecsökkent helyárakkal:

A molnár és gyermeke.

Népdráma 5 felvonásban. 10 képben. Irta Raupach. Ford. Szerdahelyi József.

Este fél 8 óraker mérsékelt helyárakkal:

Ugyanaz.

KISFALUDY SZÍNHÁZ

A molnár és gyermeke.

Népdráma 5 felvonásban. 10 képben. Irta Raupach. Ford. Szerdahelyi József.

Kezdete 7 óraker.

Fehér ló szálloda

étterme

VIII. ker., Kerepesi-ut 15. sz. Magyar, francia konyha. jó valódi borok, gyors kiszolgálás, mérsékelt árak. Esténként Rácz Pali zenekara hangversenyez. **FARKAS JÁNOS**, vendéglő-tulajdonos.

FOGAK

2 forinttól, hanckül, hogy a gyökert el kellene távolítani, szápadással a **anesthetis** (hídmunka). Foghúzás fájdalom nélkül. (Cocain-injectio.) Igen tartós fogtömés. — **Fogkoronák** gyökerekre illesztettek, melyek a szápadást fölöslegessé teszik. 825

Fogorvos dr. NEUFELD,

Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota.

Vasár- és ünnepnapokon délután 4—5-ig.

Csoda! — Csoda!

Egy vég. 29 ról 5/1 csoda kreaszvászón 2.95
Egy vég 54 ról **batiszt-chifon** 6.50
12 db angol **czereszkebekendő** 1.80
Mind a három cikk összesen 10 frt 50 kr.

PFEIFERVILMOS

partie-áruházában

Budapest, Váci-körút 5. sz.

Tisztelt vevőimet és a nagyérdemű közönséget aiazattal értesítem, hogy 234. oldalú

1725 eredeti kézimunka-

rajzokat tartalmazó új képes árjegyzéke, mely a női kézimunka szakmát teljességében bemutatja, a sajtóból kikérült és kívánatra rendelkezésre áll. Kiváló tisztelettel

Bérczi D. Sándor

kézimunka-nagyiparos

Budapest, Király-utca 4.

Csak fiatal embereket

érezkelhet tudni, hogy

a párisi dr. Boiton Injektio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legdurvább és legelhanyagoltabb bajokat, is. — **Főjellegesen** tehát **Cseppekből** származó **székelybetegséget**, mert ezek csak a gyomorot rojthatják és a bajt nem gyógyítják meg.

Főraktár: Zoltán Béla gyógyszerárában Budapest

V., Széchenyi-tér és Nagykorona-utca sarkán, hol árucikkeit 1 forintért kapható.

Finom női fehérneműeket és

menyasszonyi kelengyékét

jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl

Kanitz Ferencz és Tsa

szepességi vászonraktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Zongorák és pianinok

A világ első gyárából, valamint saját készítmények, melyek zeneművészek által a zenegyógyeinek népszerűtellek el, ez időben legrövidebben vásárolhatók. 799

Keresztély mintazongora termében

Budapest, Váci-körút 21. sz.

Ócska zongorák becsértettek és hangolások valamint javítások lelkismeretesen eszközöltettek.

Váci-körút 21. sz. (Ipar udvar).

BUTOROK

részletfizetésre

legjutányosabb áron

Ehrentreu és Fuchs

testvéreknél

Budapest, Teréz-körút 8.

Császárműdő

BUDAPESTEN.

Elsőrangú kőes hővizű gyógyfürdők párhuzamos gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pommaszvívívíz uszodákkal, 16-18 fűzfürdővel, 200 kényelmes lakosztállyal. Legszolidabb kőes. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve. 537

Magyar királyi dohány és szivar

különlegességi árúda.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a **Magyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium** megbízásából mai napotól fogva a

IV., Váci-utca 18. sz. a. levő

M. kir. dohány- és szivar különlegességi árúda

kezelését átvettük. — Kiváló figyelmünk oda fog irányulni, hogy a k. vevők megelégedését előzékeny kiszolgálással és dus választék által mindig tekintetben tartjuk. Ugyane helyen bátrak vagyunk megemlíteni, hogy különleges árúdaikkal kapcsolatban az általános forgalomban levő (1898. évi) közönséges dohány- és szivarneműket

negy választékban továbbá okmánybélyeg, véső-írás és postajegyeket fogunk nagy lezártban tartani. M. kir. még b. figyelmüket arra akarjuk felhívni, hogy a kézimunka-ellátott zárszalagos, közönséges

legfinomabb francia Houblon-szivarokévalyok elárúsítói mi leszünk, s továbbá, hogy a legkiválóbb minőségű eredeti

angol és francia szivar- és dohányzásti kellékek n. m.: eredeti francia hüvelyek és papírok elárúsítását valódi borostyán- és elefántosant szivar- és szivar-észkek, közkeletű Ernhoffer-féle maggyafüzetek teljezen felszerelt oszibuk, magyar tásztékpipák,

eredeti angol Peterson-pipák,

valamint legszebb kivitelű arany, ezüst és hír szivar- és szivaroktartók, ugyszintén gyufatartók, továbbá a kézimunka-ajándékok leginkább megféle, díszes kiállítású, dohányzásti kellékekkel felszerelt, izézes kosarakban elhelyezett

szivar-kollekciókat

fogunk raktáron tartani.

Mindamunk kiváló tisztelettel

Abonyi és Magyarai

m. kir. dohány- és szivar-különlegességi árúda.

Rumburgi

vásznat

hamisítatlan elismert legjobb gyárbanyt ajánl eredeti gyári árakon közvetlenül magánfelteknek (közvetítés kizárva)

Brosch József,

Rumburg, Csehország

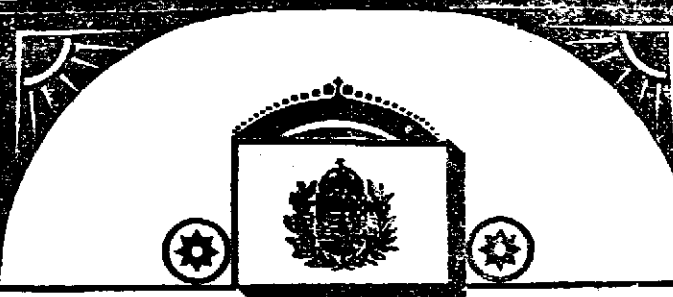
Minták kívánatra ingyen.

A mi téli kabátaink

feltűnést keltenek.

Egy elegáns öltöny 12 frt, téli kabát 14 forint és feljebb az „**Angol szabó**” nál Kohn Heilmann és fia, Budapest, Károly-körút 12. földszint és első emelet kaphatók. Szabott árak. Téssek a kézimunkre figyelni.

Első oszt. huzása
1898.
november
17.—18.

50.000
pénznyeremény
13.160,000
korona
összértékben.

LUKÁCS VILMOS

Budapest, Sas-utca 1. sz.

Árak:

Egész . . . 6.—
Fél . . . 3.—
Negyed . 1.50
Nyolczad 0.75

Magy. kir. szab.

osztálysorsjáték főelárusítója.

Postai szét-
küldés a pénz
előleges bekül-
dése vagy
utánvét mellett

Koh-i-noor

a legjobberedeti angol alkalmi-
szekből, a legszámosabbban e-
lezolegánsabbban előállított
képekkel — melyek előzetlenül
köznyen futók — ajánl nagyban
kereskedőknek igen alkalmas
és egyenként

Dénes és Társa

székhely Budapesten, Váci-körút 61.
Ugyanitt újonnan berendezett
amerikai stílusú korcsolya-
kóla, mely este 8-10 óra
között ezen idő alatt tanuló
kizárva, a legelőkelőbb tánc-
gok, kerékpárosok találkozhat-
nak a szórakoztatás egyik a-
vágyasáig alkalmi. Van szórak-
ozás ezen iskolák mellett is
a t. cz. közönséget legszívesebben
meghívni. Kerékpár, rugó-
széki és jökrában tartási intézet.
Arjegyek ingyen és bérmentve.

MŰSZAKI IRODA.
Gögelmann
Rezső
Magánmérnök
BUDAPEST.
Múzeum-körút 15.
Elfogad
MŰSZAKIMUNKÁK
kivitelet
KALAMÁNYOK
ÉRTÉKESÍTÉSE
Műszaki
KIDOLGOZÁSA

Helyünk demureltt sz. m. alan megblatott
hiteles kézzel: folyt in ezen negyed-
század óta fennálló rendező-intézet a legmole-
gobben ajánlható.

TITKOS BETEGSÉGEKET,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az énfertőzö-
tés utóajali, az elgyengült férfiak, magán-
lések, a bujakör utókövetkezményeit, nőknél
fehérfolyást, barmennyire túlikok is, vala-
mint mindazon női betegségeket, melyeknek
a magtalanág egyik főokozója és barmefeg-
szeket gyonyit ul gyógy mód szerint, bíltos
sikerrel, gyorsan és alaposan.

Dr. GARAI ANTAL

orvos-, sebész- és szülészetudor v. ez kir. oszt. főorvos
Budapesti, Belváros, IV. ker., Kigyó-utca 1. szám.
II. emelet. Bejárat a lépcsőnél.

Rendel naponta délelőtt 10 órától egész délután 4 óráig, este
7 órától 8 óráig.
Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógy-
szerekről is gondoskova lesz.

Nőknek külön várószoba.
Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál
megrendelhető:

NÉPSZERŰ UTMUTATÓ.

Már a 12-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek
érszerű gyógykezeléséhez azimú könyv, volt ára 2 forint 50 kr., most
csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elkülvve, 1 forint be-
küldése mellett bérmentve, vagy 90 kr utánvét mellett.
A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A nemi élet
ébredése. III. Az énfertőztetés s az éjjeli magtalanág IV. Hugy-
csőtaer(tripper) és hugycsőszukületek. V. A bujakör (siphilis), VI.
A fehérfolyás. VII. Elgyengült férfiak. VIII. Női magtalanág.
X. Az ivarszervek megbolgedésének főtenyezője a prostitúció

Földbirtokosok
figyelmébe.
Az Országos
Jelzálog Bizto-
sítási Iroda"
Budapest,
VII., Erzsébet-körút 15.
által olcsó jelzáloghitel
nyerhető, esetleg életbiz-
tosítással kapcsolatosan is,
ugy, hogy a kölcsön csak
addig kepez tartozást, míg a
kölcsönvevő él vagyis a bir-
tok tehermentesen száll át
az örökösökre. Bővebb fel-
világosítás és prospektus
ingyen.

Millió betegnek e szer már segített
Kifolyások ellen
a SCHNEIDER-féle
Santal-Capsulák
a legbiztosabbak.
8 nap alatt teljesen kigyógyítanak (urak-
nál nőknél mindenemő hugycsőfolyá-
sokat, elgyengült férfiak, hólyaggyula-
dást, magtalanít, fehérfolyást, idegbajt,
nyamachfájdalmat. E capsulák hatá-
sukban felismulhatatlanok. Egy dohoz
ára 2 forint 50 kr. Öreg makacs betegsé-
gél egy dohoz 4 forint bérmentve. Egyedül
kapható posta útján:
Schneider József
gyógyszerészműl,
Resicza, Fő-utca II. (Délmagyarország.)
Székülés titkoltartás mellett történik.

BUTOR

készpénzért
ugyszintén
részletfizetésre
legjulguyosabb árak mellett
kaphatók
GONDA S.
butorraktárban,
VII. István-tér 7.

a ki mer, az nyer
a hatodik osztályban legokerevesebb esetben
Egy millió koronát!
Az első oszt. huzása a november 17. és 18-án.
Első oszt. eredeti sorsjegyek: $\frac{1}{6}$ - $\frac{1}{3}$ - $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{8}$
6 - 3 - 1.50 - 75
Stemberg József
a magy. kir. szab. osztály sorsjáték főelárusítója.
Budapest, VII. Teréz körút 6. sz.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegekből vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár
Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

VII. kerület, József-körút 65. szám.

LEVELEZÉS.

Séza I. Ha ideje engedi, kérem, legyen még ma szerencsém. 2245—1

Blumen—Mary. Hirdetését olvastam. Különös. Napolyból keltezett, tartalmas levelem már három hete várja a főpostán. Lakászcímem ugyanott. Pá magának! Filozóf. 2243—1

Ny. J. Budapest. Levelet nagy félelem és aggodalom között kaptam meg, mert öreg férjem folyton vigyáz reám és így a postai levelezés, ki van zárva. Csakis az apró hirdetések által közeledhetünk egymáshoz, mely módot is csak nagy kerüléssel vehetem igénybe. Ha ön szellemem és egyéniségemet az irányonból óhajtja megismerni, megteheti azt úgy is, hogy soraimat nyomatatva látja és nem írva. Amint látom ön gavallér uri ember és ha olyan lesz természetben is, mint a milyennek levele és stílusa jelzi, úgy bizonyos vagyok abban, hogy Pesten, — hol egy beteg rokonom fekszik, mely ügy az utazásra, — jól fogok mulatni. Nos uram, rajta tehát írja meg, hogy néz ki, szöke-e vagy barna, mi az állása, mert csakis gentlemannel akarom az időt eltölteni, ki igen diskrét. Levelet ne írjon, hanem közölje közlenivalóját az apróhirdetéseiben, mert azt mindennap olvasom. Írjon minél többet és mielőbb Addig is számtalanszor üdvözlözi a Tudatlan falusi asszony. 6688—1

ALLAST KERES.

Perfekt német szakácsné ajánlkozik egy német urasághoz. Címe a kiadóhivatalban. 2231—3

Fiatal hölgyek mellé társalgónőnek, vagy felolvasónőnek, esetleg elemiiskolába járó leánykák mellé nevelőnőnek, ajánlkozik jobb izraelita családból intelligens szülőktől származó fiatal kisasszony. Remek kézimunkák készítéséhez ért és kezdőknek zongora órákat is képes adni. Címe a kiadóhivatalban. 6866—3

ALLAST KAPHAT.

Előkelő fővárosi szabó-műhelyben tisztességes házból való tanulóleány azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatal. 6455—4

OKTATÁS.

Correpetitornak ajánlkozik gymnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghallgató. Czim a kiadóhivatalban. 6416—5

Joghallgató bármily otthon végezhető munkát elfogad igen olcsó áron. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Megbízható” czimen. 6606—5

ELADÁS.

Elegáns menyasszonyi ruha olcsó áron eladó Czim a kiadóban. 2088—8

Bélyeggyűjteményem csak Európa, legnagyobb ritkaságokkal, olcsón eladó. Régi pénz-gyűjteményem szintén. Czim a kiadóhivatalban. 2247—8

Gyümölcsöt, Mohács-Margitta, Szigeti-termést, mely mellett szállítok, utánvétellel: 100 drb. szerezcsika-alma 2 frt, 100 drb. jeges-alma 2 frt, 100 drb. bőr-alma 3 frt, 100 drb. óriás-alma 3 frt, 100 drb. császár-körte 2 frt ab Mohács. Rendelmenynél kérem az utolsó vasuti, vagy hajó-állomást megnevezni. **Perlesz Fülöp Mohácscon.** 6927—8

KIADÓ SZOBÁK.

Zeljes ellátást kaphat két fiatal ember ez idei tanévre egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körút és a Barcsay-utczához. Czim a kiadóban. 5914—10

Butorozott utcai szobák Ullői-ut Erkel-utca sarkán, külön bejárattal, fürdőszobával esetleg konyhával kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6987—10

Első emeleti utcai szoba, csinos butorizzattal, külön bejárattal kiadó. Czim a kiadóban. 5970—10

KIADÓ LAKÁSOK.

Lakás, Nádor-utca I emelet. Nagy utcai szoba alcove, 2 udvari szoba, konyha, kamra. Bövebbet Goldberger lakástügyelőnél, Mocca kávéház Zrínyi-utca 16. Dél előtt 8—9. Délután 1—3-ig. 6983—12

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy Pémetefü-czokorkát. 1537—12

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény

Osztálysorsjegyek

a III-ik sorsjáték I. osztályára

kaphatók eredeti árakon:

1 nyolczad sorsj. — frt 75 kr. | 1 fél sorsjegy 3 frt
1 negyed „ „ 50 „ | 1 egész „ 6 „

Főnyeremény az I-ső osztályban 60.000 kor.
Huzás már november 17. és 18.

Főnyeremény a VI. huzásnál

esetleg egy millió.

Sorsjegyek megrendelhetők utánvétellel, vagy a pénznek utalványnyal való befizetése által is. 14161

REDLICH DÁVID

főelárusító

Budapest, IV., Kecskeméti-utca II. szám.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény

A sorsjegyek fele nyer.

A sorsjegyek fele nyer.

Férfi ruhák

mérték szerint készpénzért, mind évi lakóknak részletfizetésre igen jutányosan kaphatók

Sonnenfeld és Bauer
czógnél

Dohány-utca 28. I. 15.
férfiszabó terem.

Makulatura

papír olcsón kapható
Czim a kiadóhivatalban.

Hirdetések

felvételnek lapunk kiadóhivatalában,

VIII., József-körút 65. szám

Budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katona-ezredek-nél nyert bő tapasztalat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható. Számtalan köszönetnyilvánítások és elismerések bel- és külföldi betegei részéről.

Titkos betegségeket,

a legelhanyagoltabb hughesó-folyásokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbjait.

Elgyengült férfierőt

az orvos-világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Elektromassage

által magömlést, nőknél fehér-folyást, befeszkendezés nélkül, bármely női bajokat, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg- és ennek utókövetkezményekép létrejött hátgerinc-bajt gyógyít 10 évi czivil és 16 évi katonai orvosi tapasztalat után a legújabb gyógymód szerint alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACS Y

v. cs. és kir. ezredorvos.

Lakik: Budapesten, Váci-körút 4. sz. I. em.

Bejárat a lépcsőnél.

Rendel: Dél előtt 9-től 4 óráig, este 7 órától 8 óráig. Nőknek úgy mint férfiaknak külön be- és kijárat. Külön váróterem. Levelekre azonnal díjtalanul válaszoltatik, gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Nagy boltihelyiség

a József-körút legélénkebb helyén

kiadó.

Czim a kiadóhivatalban.

Én Csillag Anna,

akinek 185 cm. hosszú óriási Loreley-haja saját találmányu kenőcsöm 14 havi használatától nőtt meg. Ezt a kenőcső a legelőkelőbb orvosok mint egyetlen szert ajánlják hajkihullás ellen, a hajnövés elősegítésére és a hajbőr-erősítésére, uraknál elősegíti a szép erős szakállnövést és már rövid használat után úgy a haj, valamint a szá káll természetes fényt és tömörséget kap és megóvja ezeket a korai öszüléstől a legmagasabb korig

Tégelye 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 forint.

Postai széjjelküldés naponkint a pénz előzetes megküldése, vagy postautánvétellel a világ minden tájkára a gyárból:

CSILLAG ANNA

Wien, I., Seilergasse 7.